

**XVI. évf. 6. szám
2026. június**

KeMLIB

Komárom-Esztergom vármegyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<https://www.jamk.hu/hu/kemlib>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a TMJV József Attila Könyvtár
2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató
Felelős szerkesztő: Mikolasek Zsófia
Rovatvezetők: Fábián Ildikó, Márku Mónika,
Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde
Műszaki szerkesztés: Török Csaba
ISSN 2062-5782

Tartalom

A TMJV József Attila Könyvtár viszontagságos éveitől napjainkig SULLER ILDIKÓ, JAMK	4
Megyei körkép	7
Olvassunk együtt a parkban! OPÁLKA TAMARA, JAMK	7
Koronás fők a gyerekszobában – Anyák napi előadás a Micsoda Anyák voltak szerzőjével KRISKÓ JUDIT, JAMK	7
Költők évada MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK	8
„Válts jegyet a végtelenbe! Iratkozz be a könyvtárba!” SUTÁNÉ CSULIK ANDREA, JAMK	8
Színpadon a tehetség a József Attila Könyvtár ünnepi rendezvényén FORISEK TÍMEA, JAMK	9
Író-olvasó találkozó Závada Péterrel OPÁLKA TAMARA, JAMK	10
Holdfényes éjszaka a JAMK-ban FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK	10
Keresd a verset! FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK	11
Növénydoktor, palánta-és magcserebere MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK	11
Szántó András grafikai kiállítása a József Attila Könyvtárban FUTÓ VIKTÓRIA, JAMK	11
Belga fiatalok könyvtárunkban MÁRKU MÓNIKA, JAMK	12
ÖKOSZISZTÉMA – Bércesi Ilona agyagszobrász, festőművész kiállítás megnyitója a Népházban BAUMANN EMŐKE, JAMK	12
Születésnap kocsma víz MAGALÁNÉ KOVÁCS ANDREA, JAMK	13
Író-olvasó találkozó Peller Mariann-nal KUN-KOVÁCS ERIKA, ADY ENDRE MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR	13
Tatabányai Bányász Öregtáncos Együttes tánc ház ZANTLEITNERNÉ SZEBENYI ZSUZSANNA, JAMK	14
Mozogj velünk a parkban HATVANI ISTVÁN, JAMK	14
Rendszerváltás belül GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR	15
A Szent Korona – és a koronázási ékszerek a legújabb történelmi kutatásokban LUDVIG ELVIRA, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR	15
Szakmai látogatók könyvtárunkban SZILASSI ANDREA, JÓKAI MÓR VÁROSI KÖNYVTÁR	16
Ötletek a könyvtári hírlapkölcsonzések növelésére TURI MIKLÓS, JÓKAI MÓR VÁROSI KÖNYVTÁR	17
Kocsma víz 2.0 FEGYVERNEKI ERZSÉBET, JÓKAI MÓR VÁROSI KÖNYVTÁR	18
Zöld Nap a Magkönyvtárban SZÚCS IMRÉNÉ, KÖLCSEY FERENC MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR	19
Frankó Betta: A báb – Könyvbemutató SINKÓ ILDIKÓ, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR	19
„Örökség és szolgálat – Mit jelent ma Széchenyinek lenni” Gróf Széchenyi Tímea előadása SINKÓ ILDIKÓ, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR	20
Útinapló – Kamionnal a világ körül ILLÉS ZSÓFIA, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR	21
Író-olvasó találkozó Tompa Andreával ILLÉS ZSÓFIA, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR	21
KSZR körkép	22
Véget ért a Könyvtári Kihívás 2. etapja FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK	22
KITEKINTŐ	23
Élőszavas mesemondás Jászberényben SULLER ILDIKÓ, JAMK	23
GYEREKSAROK	25

Városi gyereknapon a könyvtár GERGINÉ KOLOK MELINDA, JAMK	25
Gyermeknap a könyvtárban – a nyugalom szigete a forgatagban KUN-KOVÁCS ERIKA, ADY ENDRE MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR	25
Szomszédos sorok író-olvasó találkozó – Dobronyai István SÁRKÁNY TÍMEA, ADY ENDRE MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR	25
Erdei állatokról szavaltak a gyerekek a Madarak és Fák Napján ILLÉS ZSÓFIA, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR	26
Marék Veronika életművét ünnepeltük a könyvtárban ILLÉS ZSÓFIA, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR	27
Mi, kockák ILLÉS ZSÓFIA, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR	27
Helytörténet, honismeret	28
Görög emlékhelyek nyomában Tatabányán – várostörténeti séta MACHER PÉTER, JAMK	28
Csákvári Éva könyvbemutató KRISKÓ JUDIT, JAMK	29
Régi ritka könyvkötések muzeális gyűjteményünkben MACHER PÉTER, JAMK	29
Sontag Olga napló – könyvbemutató a JAMK-ban IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ, NY. KÖNYVTÁROS, HELYTÖRTÉNÉSZ.....	30
Könyvtári sajtófigyelés	33
2026. május	33

A TMJV József Attila Könyvtár viszontagságos éveitől napjainkig SULLER ILDIKÓ, JAMK

2016. március 22. **Orbán Viktor** miniszterelnök Tatabányára látogat, és a Modern Városok Program keretében végrehajtandó gazdaságélénkítési terv aláírásakor **Bencsik János** országgyűlési képviselő, egykori polgármester az utolsó pillanatban a tolla alá csúsztatja a megyei könyvtár felújításának tervét. Szép magyar szokás szerint nem kapkodják el, még két és fél évet várunk kell, ám ezalatt véghez viszünk egy monumentális selejtezést, és térdelőállásban várjuk a startot. Igazgatónk, **Dr. Voit Pál** nyugdíjazását kéri, s átadja a stafétabotot **Mikolasek Zsófiának**.

Eljön 2019. január 12, az utolsó nyitvatartási nap az épületben. Hétfőn költözünk! Igen ám, de hová? Ez a kérdés sokáig foglalkoztatta a vezetést és a fenntartót. A városban nincs egyetlen épület sem, ahová en bloc beférünk. Január végére megtalálják a megoldást: a gyerekkönyvtár és az irodák a Szent-Borbála-téri irodaház második emeletére költöznek, a felnőtt szak- és szépirodalom a Béla király-körtéri ÁNTSZ-épületbe és az orvosi rendelőbe, a helyismereti részleget pedig még decemberben kimentették a Népház úti fiókkönyvtárba. Az állomány 70 %-a légmentes dobozokba csomagolva egy városszéli depóba kerül.

„Izibe” le kell válogatni tehát a legkeresettebb anyagot, ami majd a polcokra kerül, és külön-csomagolni a depóba kerülőket. Megkezdődik a polcon lévő állomány becsipogása, annak érdekében, hogy a katalógusból az olvasók és a kollégák meg tudják állapítani, hozzáférhető-e a dokumentum, vagy sem. Kipakolás, szállítás. Ez a gyerekkönyvtári állományrész. A felnőtt könyvtár valamivel később költözik csak, mert a befogadó épületeket ki kell festeni, alkalmassá kell tenni a feladatra.

A nyitás előtt számos technikai problémát kell megoldani: internet- és telefonvonalaink áthelyezése, elérhetőségeink változásának bejelentése, a könyvtár szobrainak elhelyezése, a G-közös meghajtó elérhetetlen, a honlap nem működik, az olvasók nem tudnak távolról hosszabbítani és a könyvtári munkafolyamatok sem állhatnak le, ráadásul az éves beszámoló és statisztika elkészítésének ideje is itt van.

2019. március 19-én megnyitunk az ideiglenes helyeken. Próbálunk működni, rendezvényeket szervezni – utóbbi a teljes könyvtár egyetlen alkalmas helyiségében: a Szent Borbála-téri

konyhában (legfeljebb 50 ember fér el benne szűkösén.)

A rendezvények számának erőteljes csökkenésén túl, a megközelíthetőség is akadályokat gördít mind az időskorú programlátogató, mind a kisgyerekes szülők elé. Lift nincs, a babakocsik biztonságos tárolása, vagy a második emeletre cipelése esélytelen vállalkozás lenne. Az iskolás és óvodás csoportok is elmaradnak, érthetetlen okokból. Már a nyitás utáni első két hét elmúltával drasztikusan csökkennek a statisztikai számadataink. Vegetálunk.

2019. február 23-án *Hangot kérünk a könyvtárban!* címmel egy igazi „rombulit” rendezünk, elbúcsúztatjuk a könyvtárat. Régi és jelenlegi kollégák, és az olvasók, akiknek rengeteg emlékük fűződik a helyhez. Zsíros kenyérrel, marhapörkölttel, kórossal, színjátzókkal, zenekarokkal, József Attila versekkel és lámpás felvonulással körbejárva a kiürített, éjszakai sötétségbe burkolódzó könyvtárat.

2020. március 13. A miniszterelnök bejelenti az ország lezárását. Március 16-án döntünk, bezárunk. Kiköltözünk az internetre. Nem engedjük el az olvasóink kezét – már azokét, akik még megmaradtak. A munkáltató felé folyamatos a kommunikáció, mit csinálunk, milyen munkákat végzünk home office-ban. Az irodákban ügyelet, a kijárási korlátozás miatt mindannyian pecsétes papírt kapunk az igazgató nőtől, hogy az esetleges közúti ellenőrzés alkalmával igazolni tudjuk, jogosultak vagyunk az utcán tartózkodni. A pandémia alatt a gyerekkönyvtári állomány szabadpolcos, hozzáférhető részét ellátjuk tag-ekkel, az új könyvtárban már RFID rendszerrel fogunk működni.

Eljön a nyár eleje, 2020. június 2-a, fapados nyitás: egy ügyeleti helyen, rövidített nyitvatartással, olvasmánylisták alapján összeállított könyvcsomagokkal, a visszakerülő könyvek 72 órás karanténba kerülnek. Meghosszabbított türelmi idővel várjuk vissza a kikölcsonzott könyveket. Néhány hét elteltével már teljes nyitvatartással, változatlanul vegetálunk, amíg eljön a szeptember.

Bezár a gyerekkönyvtár, majd bezár a felnőtt részleg. Az új épület augusztusban átadott a műszaki átadáson, megkezdődik az állomány különböző részeinek visszaköltöztetése. Össze kell fésülni a depós állományrészt a többi állományrészrel, és el kell látni tag-ekkel. A gyerekkönyvtár depós állományában újra törlés szüksé-

ges, mielőtt tag-eljük a köteteket. A tervezett nyitás december eleje. Jól haladunk, a szabad vegyértékeinkkel elindítunk egy rajzpályázatot, és szervezzük az iskolaév elején elindított olvasópályázat eredményhirdetését. OKN-es programokat is bonyolítunk és a pandémia miatt félbeszakadt programjainkat is meg kellene valósítani – de már/még nincs rá alkalmas tér. Kivisszük hát ezeket a fiókokba, valamint alternatív megoldásként Mikolasek Zsófia kitalálja a „*Lila kánapé*”-t, ez lesz a „helye” az elkövetkező időkben az író-olvasó találkozóknak.

2020. november 11-én újra lezár az ország. December elejére elkészülünk. Már csak simogatjuk az állományt, és persze lankadatlanul készülnek a könyvjánlók, podcast-ek, videóinterjúk; és zajlanak a belső munkák: gyarapítás, megrendelés, érkeztetés, állománybavétel, stb.

2021. január 12-én fapadosan nyitunk. Várjuk a könyvlistákat, kevés van. Gyerekkönyvtári kérés alig. Kitalálunk egy szolgáltatást a gyerekeknek, a neve: *Zsákbamacska*. Amennyiben igénylik, a gyerek kölcsönzési tranzakcióit áttekintve személyre szabott könyvcsomagot állítunk össze, amely 2 napon belül a bejáratnál átvehető. Az eredmény elenyésző.

Május elején már tudjuk: nyitás 28-án. Maszkban, védettségi igazolvánnyal leszünk látogathatók. Az az eshetőség is felmerül, hogy csak az oltáson átesett kollégák ügyelhetnek. Az oltottsági arányunk 38 % volt eleinte, tehát nem fogadtuk kitörő lelkesedéssel a hírt mi, oltottak. Végül elvetették.

Megnyitottunk egy szép ünnepség keretében, és hetekig fülig érő szájjal közlekedtünk. Még a legmufurcabb kollégák is nagyon örültek az olvasóknak. És örültünk, hogy nem nötte be a fű a könyvtárat, hogy beindult az élet! Lett szép rendezvénytermünk, kávézónk, oktatótermünk, csendes olvasóterünk, kutatószobánk, muzeális

szobánk, nagyobb gyerekkönyvtárunk, galériánk, két légtérű olvasóterünk, jó nagy tornyunk a raktárakkal, és az irodákkal.

A nyitást követően óvatosak voltunk, mert érvényben volt az EMMI közleménye a védettségi igazolvánnyal való látogathatóságról.

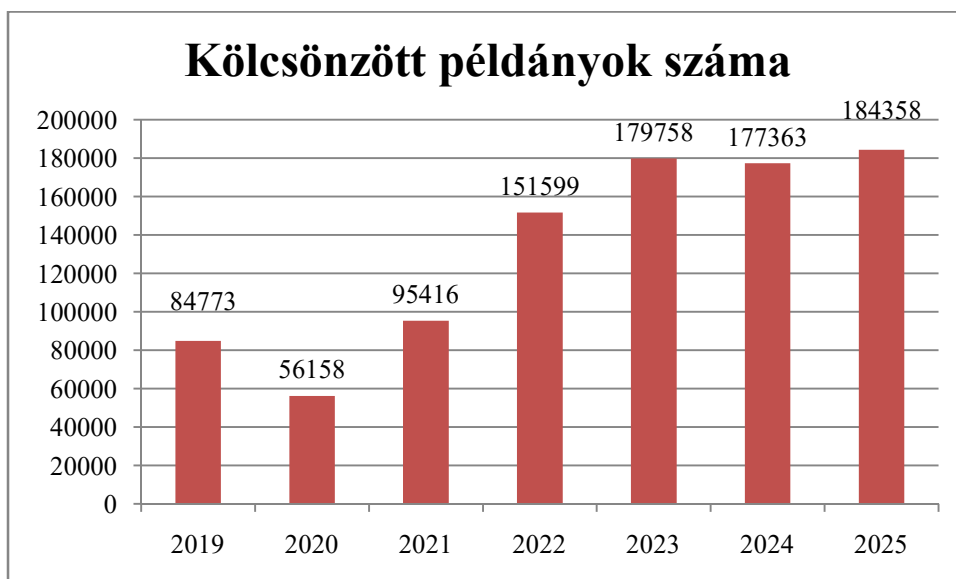
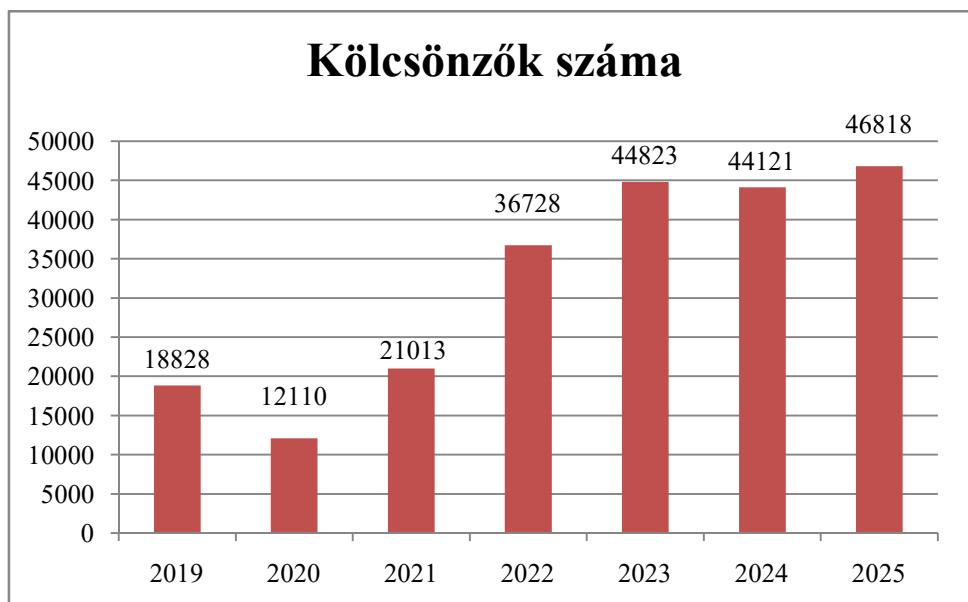
Miután ez érzékenyen érintette azon könyvtárhasználóinkat, akik nem akartak oltakozni, a fapados könyvtárat továbbra is működtettük. Amint elhárult azonban az akadály, gőzerővel indultak a programjaink. A célunk nem volt kevesebb, mint ahogyan igazgatónőnk fogalmazott: „*Legyen hát ez a könyvtár a városé, a falué, a megyéé, a kicsié, a nagyé, a férfié és a nőé, az egyedülállóé és a családosé, a szegényé és a gazdagé. Legyen ez a könyvtár mindenkié!*”

Az ítések és miniszterek már 2016-óta azt kommunikálták: építenek a városnak egy tudásközpontot, ami közösségi tér is egyben. A mi feladatunk, hogy töltsük meg tartalommal. Mi ebbe beleálltunk becsülettel. A teljesség igénye nélkül... Helyi érték, Öko-estek, író-olvasó találkozók, könyvbemutatók, kóruskoncertek, gyerekkönyvtári nagyrendezvények, konferenciák, szakmai napok, MKE 54. Vándorgyűlése, könyvtári csoportos foglalkozások, nyári táborok, kézműves foglalkozások, kiállítások, stb., stb., stb...

Olyannyira, hogy a kezdeti sikereken felbátorodva, Mikolasek Zsófia szép levélben támogatást kért a Kulturális és Innovációs Minisztériumtól. 2022-23-ra 4 millió forint, 2023-24-re pedig 5 millió forint támogatást kaptunk a programjaink megvalósítására. A fenntartótól szintén kértük a költségvetés emelését, ami egyebek mellett 2 millió forintot is jelentett a gyerekkönyvtár programjaira a 2024-es évtől.

2023-ban könyvtárunk elnyerte a Családbarát Szolgáltatóhely – és a Minősített Könyvtár címet.

A központi könyvtár legfontosabb számadatai a régi épület bezárásától 2025-ig:

Olvassunk együtt a parkban!

OPÁLKA TAMARA, JAMK

Fotó: Lutring István Róbert

A tavalyi sikerre való tekintettel idén is megrendeztük *Olvassunk a parkban!* eseményünket 2026. május 26-án, kedden. Így nyitottuk meg születésnapi rendezvénysorozatunkat, amelyet az új könyvtárépület megnyitásának 5. évfordulója alkalmából tartottunk. A program 16 órakor kezdődött, és nagy örömeinkre két általános iskolás osztály is eljött tanáraikkal. Persze a gyerekek egy idő után kevésbé foglalkoztak az olvasással, sokkal inkább a játék vette át a főszerepet náluk. Kisgyermekes családok, diákok, és az idősebb korosztály tagjai is képviseltették magukat, ám a tavalyi rendezvénytől eltérően, fokozatosan jöttek az emberek, hosszabb-rövidebb időre. Később csatlakoztak hozzánk a KPVDSZ Szenior Irodalmi Műhelyének tagjai, és **Szücsné**

Posztovics Iona, Tatabánya polgármestere is olvasott velünk a parkban, ahol végül összesen 60 fő jelent meg. Felhívásunkban kiemeltük, hogy az érdeklődők hozzák magukkal könyveiket, pokrócukat, vagy piknik plédjüket, minden másról pedig mi gondoskodtunk. Finom, házi készítésű akác és bodza szörpökön kívül volt vattacukor és popcorn a vértesszőlősi **Holiday Snack** csapatának jóvoltából. Többféle könyvjelzőt is készítettünk az eseményre, amelyből kedvükre választhattak az olvasók, és a gyerekek is nagyon örültek a pillangós, katicás, virágos jelölőknek.

Demeniv Mihály (Fotó: Lutring István Róbert)

19 órától **Demeniv Mihály**, harmonikaművész *Akkordok és harmónia* című előadását hallgathatták a résztvevők, aki szívesen beszélt a zenéhez fűződő viszonyáról és a játszott darabokról. Igazán kellemes napsütéses délutánt és estét tölthettünk együtt.

Koronás fők a gyerekszobában –

Anyák napi előadás a Micsoda Anyák voltak szerzőjével

KRISKÓ JUDIT, JAMK

Májusban könyvtárunk vendége **Budai Lotti** volt, aki író, újságíró, blogger és nőtörténelmi kutató. Számos sikeres könyvsorozat szerzője, többek között a *Micsoda Nők voltak*, melyet Zubor Rozival ír. Ezen kívüli sorozatai a *Rizsporos hétköznapok* és az *Öt érzék*.

A *Micsoda Nők voltak* című sorozat első könyve a *Micsoda anyák voltak*, amelyből egy anyák napi előadással készült az író. Az előadásban 3 koronás főt ismerhettünk meg. Sisi, Viktória királynő és Marie Antoinette történetét

mutatta be Budai Lotti, hogy ők hogyan álltak helyt a gyerekszobákban a 18. és a 19. században. Egy nagyon érdekes és színes előadást hallgathatott meg a közönség. Kiderült, hogy ezek a koronás fők sem voltak különbek a hétköznapi anyáknál. Viktória királynő, brit uralkodó, például szülés utáni depresszióban szenvedett, sőt taszította egy kisbaba látványa is. Sissi, osztrák császárné, egyedül legkisebb lányáért, Mária Valériaért rajongott, a többi gyereket erősen elhanyagolta.

Fotó: Opálka Tamara

Marie Antoinette, Franciaország utolsó királynéja, volt a három koronás fő közül az egyik legodaadóbb anyja. Szeretettel és odafigyeléssel nevelte gyerekeit.

Nagy hangsúlyt fektetett, hogy gyermekei ne a köznép figyelmének legyen kitéve, hanem meg legyenek a saját privát szférájuk.

Kellemes, ismeretterjesztő délutánt tölthetünk el, egy nagyon vidám, pezsgő hangulatú beszélgetésben volt részünk. Az előadás végén szabadon lehetett kérdezni az írónőtől az író munkásságáról, miért ezzel a témával kezdett el foglalkozni, min dolgozik éppen. Elárulta, hogy az *Őt érzék* című könyvsorozatának a negyedik és ötödik könyvén dolgozik. A negyedik könyv témája a zene lesz, ami várhatóan ősszel fog megjelenni. A beszélgetés végén lehetett dedikáltatni és könyvet vásárolni.

Költők évada

MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

Filmklubunk tavaszi etapja zárult májusban. Ebben az évben a filmklub programjai is a versről, pontosabban az azokat alkotókról szóltak. Verlaine, Rimbaud, Keats, Oscar Wilde, Sylvia Plath, Reinaldo Arenas csöppet sem könnyű életét, szerelmeit követhettük nyomon. A vetítések előtt és után a filmen szereplő költők verseit is meghallgattuk.

Októberben folytatjuk további költőkkel: József Attila, Ginsberg, Dylan Thomas, John Brinnin, Pablo Neruda sorsa elevenedik meg a filmvászonon.

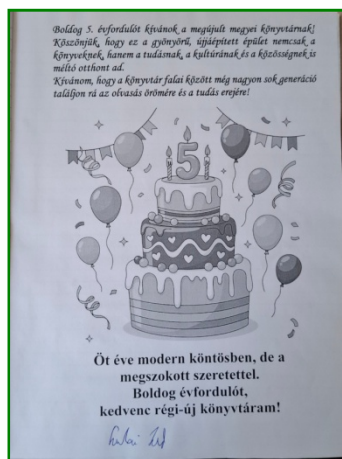
Ez a közösségünk az egyik legrégebbi, 2019 óta működik. Jelenleg 20-25 fő látogatja a vetítéseket, de még sokan elférnének a vetítőteremben!

Mikolasek Zsófia (Fotó: Linn Márton)

„Válts jegyet a végtelenbe! Iratkozz be a könyvtárba!”

SUTÁNÉ CSULIK ANDREA, JAMK

Egy üzenet a sok közül, mellyel olvasóink ünnepeltek bennünket ötödik születésnapunk alkalmából. 2021. május 28-án nyitottuk meg könyvtárunk kapuit az új épületben. E jeles nap tiszteletére ingyenes beiratkozást szerveztünk Tatabányán, a József Attila Könyvtárban. A felétel egy kedves üzenet, egy bátorító gondolat, egy jókívánság volt. 38 dicséretet, biztatást kaptunk útravalóul. A tanító, támogató, elismerő, köszönő szavak közül megosztok néhányat: „Megszámlálhatatlan történet, felfedezés, mosoly és közösen eltöltött pillanat. „Ha valamiért

sajnáltnám, hogy itt hagyom ezt a várost, az első helyen a könyvtár lenne.” „Ide mindig jó bejönni.” „Reméljük, még sok kalandban és közös élményben lesz részünk!” „Az egyetlen dolog, melyet mindenképp tudnod kell, hogy hol van a

könyvtár.” „Mindig igazi feltöltődés betérni hozzátok. Köszönöm, hogy egy olyan rendezett, csendes és inspiráló közeget biztosítottok, ahová öröm visszajárni.”

Színpadon a tehetség a József Attila Könyvtár ünnepi rendezvényén

FORISEK TÍMEA, JAMK

A József Attila Könyvtár ünnepi rendezvény-sorozatának egyik kiemelkedő programjaként lépett színpadra a Lámpalázás Gyerek Színjátszó Csoport, amely idén ünnepli fennállásának 5. évfordulóját. A Weöres Sándor 33. Országos Gyermekszínház Találkozó vármegyei bemutatóján, 2024-ben Arany Minősítés díjat nyertek. A jubileum alkalmából, a fiatal előadók három, korábbi sikerdarabjukból összeállított műsort mutattak be a közönségnek. A nézők láthatták a *Bocs* című előadást, amely a felnőtté válás kérdéseit járja körül, a *Miután megérkezett a háború* című verses összeállítást, amely a háború eseményeit a gyermekek szemszögéből mutatja be, valamint a *Szavak* című történetet, amely az eleve elrendelés és az identitás témáját dolgozza fel.

Az előadásban közreműködtek a Szent Margit Gimnázium és Általános Iskola tanulói: Auer Barbara, Bándy Zsombor, Farkas Anna és Kántor Júlia, akik verseket szavalva tovább emelték az előadás színvonalát.

A délután azonban további meglepetéseket is tartogatott. A József Attila Könyvtár „amatőr színjátszó”, vagyis a könyvtár dolgozói is színpadra léptek. A nagy sikert aratott *Pletykás asszonyok* című rövid vígjátékuk sok nevetést és vidám pillanatot szerezve a közönségnek. A rendezvény méltó módon bizonyította, hogy a könyvtár nem csupán a könyvek otthona, hanem a közösségi és kulturális élet egyik meghatározó színtere is.

Lámpalázás Gyerek Színház Csoport (Fotó: Forisek Tímea)

A József Attila Könyvtár „amatőr színjátszó”: Pletykás asszonyok (Fotó: Forisek Tímea)

Író-olvasó találkozó Závada Péterrel

OPÁLKA TAMARA, JAMK

Fotó: Opálka Tamara

2026. május 14-én **Závada Péter**, kortárs magyar költő volt a TMJV József Attila Könyvtár vendége. Az Akkezdet Phiai formáció egykori tagjával **Mikolasek Zsófia** beszélgetett. A rendezvény elején megtudhattuk, hogy mennyi igazságtartalom van abban, amit a mesterséges intelligencia leírt a szerzőről, és ezekkel az állításokkal mennyiben nem ért egyet Závada Péter.

Holdfényes éjszaka a JAMK-ban

FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK

A tatabányai könyvtár új épületének 5 éves születésnapját természetesen kisközösségeinkkel együtt ünnepeltük, hiszen ők azok, akik étellel töltik meg már szinte a kezdetek óta az intézményt. Így esett, hogy május 29-én a Kocsmakvíz után még egy kis „éjszakai” csillaglesre is vártuk az érdeklődőket a parkolóban. Azon túl, hogy a Hold is csaknem teljes pompájában ragyogott felettünk, szabad szemmel még a Jupitert is fel lehetett fedezni, amely fényes csillagként világított az égen. De a Csillagász klubunk vezetője **Moczik Csaba** és felesége, valamint **Török Csaba** kollégánk is készült egy-egy nagy távcsővel, amelyek igazán közel hozták a kíváncsi szemekhez az égitesteket. A Hold kráteres felszíne és a Jupiter jellegzetes színes sávjai „közelről” nézve különleges élményt nyújtottak kicsiknek és nagyoknak egyaránt. Vicces volt, hogy néhány éppen arra sétáló járókelő is megállt a csoportosulást látva, és hosszabb-rövidebb időre csatlakozott hozzánk, hogy kérdéseket tegyen fel a szakértőknek, és belepillanthasson ezekbe a nem mindennapi eszközökbe.

Jobban megismerhettük az irodalomhoz és az esztétikához fűződő kapcsolatát, zenei munkásságát Saiid-dal, illetve oktatói, színházi és drámaírói tevékenységét. Mikolasek Zsófia arra is rákérdezett, hogy miért pont Shakespeare műveit adaptálja többségében, ezáltal kiderült, hogy véletlenül alakult így, egy idő után a neve összekapcsolódott ezzel a feladattal és egyre többször fordulnak hozzá ilyen esetben. Závada Péter egy új megközelítéssel ismertette meg a hallgatóságot, hiszen nála az alkotói munka nem jelent önkifejező eszközt, nem szeretne kitarulkozni az olvasóinak, nem önéletrajzi ihletésűek a művei. Például az *Éngép* című kötetében létrehozta az úgynevezett éngépet, ezáltal távolítja el magát a vallomástól. Érdekességként elmesélte, hogy amikor érettségi tétel vált belőle, akkor egy mérész diák felkereste azzal a szándékkal, hogy Závada Péter segítsen neki kidolgozni a saját magáról szóló tételt. A nézőközönség egy része nem a hagyományos lírai munka iránt érdeklődött, hanem többen inkább az underground hiphopról és a slam poetryről kérdezték a szerzőt. Végezetül pedig megtudtuk, hogy Fulbright ösztöndíjat nyert, így pár hónap múlva New Yorkba utazik, és egy fél évet tölt majd ott.

Fotó: TCSF

Terveink szerint a jövőben is szervezünk majd hasonló programokat, csak megfelelő helyett kell találni a lebonyolításhoz, mivel a város közepén sajnos túl nagy a fényszennyezés, ezért nem látszik tisztán a csillagos égbolt.

Keresd a verset!

FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK

Költőnk írói válságba került legújabb verse alkotása közben. Sem a mű címe, sem pedig a megfelelő szavak nem jutnak eszébe. Lelkes kalandorokra vár tehát a feladat, hogy segítsenek neki ebben a nehéz helyzetben.

Fotó: Fábíán Ildikó

Feladatok hosszú során keresztül kell megtalálniuk a hiányzó kifejezéseket, hogy a túra vé-

Növénydoktor, palánta-és magcserebere

MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

Mi a közös a kelbimbóban, a muskotályszályaiban, a paradicsomban és a varjúhájban?

Ezeket a növényeket lehetett a legnagyobb mennyiségben csereberélni Születésnap programozatunk utolsó napján. A kezdő, tétova és szerencsétlen kertészkedők pedig Herold Ferenc kertészmérnököt kérdezhették büntetlenül arról, hogy mit is rontottak el, amikor a növényke kiszáradt, elkókadott, elrohadt, megsárgult, nem termett.... Kertészmérnökünk pedig rendületlenül osztotta a jótanácsokat, és még arra is volt ideje, hogy pompázatos teraszunk növénykeit és gondozóit megdicsérje.

Ez a program zöldkönyvtári tevékenységünkhöz kapcsolódott, igyekszünk újrahasznosítani a felesleges növényeket is.

gére elkészüljön a remekmű, és így megtalálják a helyet, ahol szabadulásuk kulcsa rejtőzik.

A vármegyei könyvtár Fonotékája nem először adott helyet szabadulósobának, hiszen készült már a 4 elemhez, az ázsiai kultúrához (kiemelten a mangákhoz) és a környezetvédelemhez kapcsolódó tematikus játék is. Ezúttal - az általunk meghirdetett - Vers Éve és születésnapunk apropóján egy újabb kihívással készültünk olvasóinknak. Berendeztük tehát József Attila dolgozószobáját és május 30-án vártuk a csapatokat, akik lelkesen vetették bele magukat a feladatokba. Úgy tűnik, kicsit nehéznek bizonyult egy-két szó megszerzése, így tovább tartott a kijutás, de végül senkit sem hagytunk bezárva. A bátor kalandorok pedig egy élménnyel és némi ajándékkal távozhattak.

Az Országos Könyvtári Napok keretén belül ismét megnyitjuk majd a szobát, igaz, addigra kicsit átgondoljuk az egyes állomásokat, hogy könnyebb legyen a szabadulás.

Szántó András grafikai kiállítása a József Attila Könyvtárban

FUTÓ VIKTÓRIA, JAMK

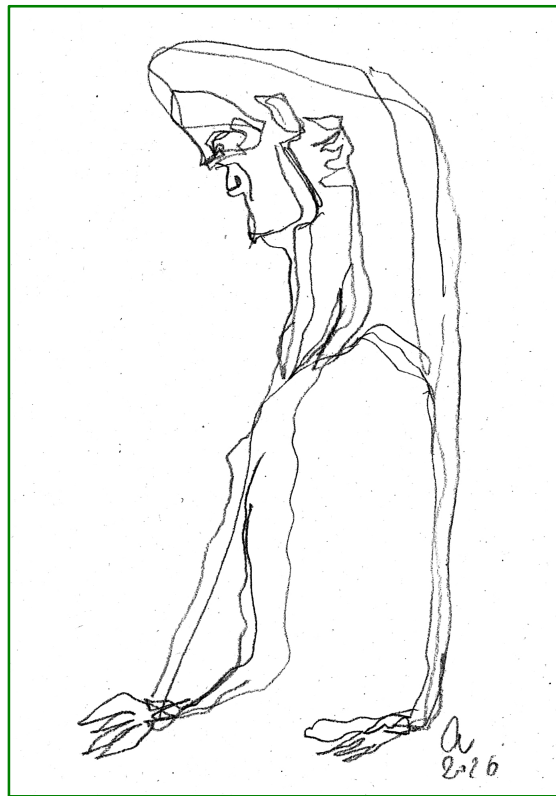
2026. május 28-án nyílt meg egy olyan kiállítás a könyvtárban, melynek darabjai részben nálunk is készültek. Különleges fekete-fehér rajzok. Sok rendkívül hosszan kanyargó, biztos kézzel vezetett vonal. Mintha egyetlen véget nem érő vonal adná ki a fakéregből kinéző arco-

kat, állatfejszerű, vagy emberszem-szerű látomásokat. Máshol szőnyeg hatású kompozíció. Kicsi kockás lapokon ennyire részletes, tökéletesen gabalyodó vonal-fonal rengeteg. A művész melegedni járt a könyvtárba és rajzolni. Hajlék-

talán, de mindig dolgozik. Nem csak rajzol, de mindenféle fizikai munkakörökben is dolgozik.

A megnyitón a látogatók közül többen is faggatták **Szántó Andrást** egyik-másik képével kapcsolatban. Kérdezték, hogy jól érzik-e, hogy mit akar kifejezni a rajz. Ő csak mosolygott és azt válaszolta, hogy ha valakinek ezt jelenti, akkor jó. Ha valakinek mást mond, az is jó. Csak mozdítson meg a nézőben valamit. Adjon valamilyen érzést, gondolatot. De a vonal csak jön magától, úgy ahogyan végül a papírra kerül. Szántó András sosem radíroz, „javít”, az már „hazugság”, maszatolás. A vonal nem véletlenül nyilvánult meg úgy. Ő is rácsodálkozik, hogy mit hoz létre a vonal, ami a kezében van. Lelkes vendégek rávették a grafikust, hogy ott helyben, a megnyitó hangulatában rögtönözzön egy rajzot. Készséggel megtette. A szokásos, a falon látható műveken is felismerhető stílusban. Szinte csak egy vonalból. A szerencsések a megnyitó előtti beszélgetésen egy mappányi további művét is megtekinthették, köztük lenyűgöző papírmetszeteket.

Rajz: Szántó András 2026.05.28.

Belga fiatalok könyvtárunkban

MÁRKU MÓNIKA, JAMK

Fotó: Márku Mónika

Belga fiatalok tettek rövid látogatást könyvtárunkban, Kerekes Máté István kíséretében. Ahogy Mátétól megtudtuk a brüsszeli vendégekkel még önkéntesként találkozott az uniós fővá-

rosban és most meghívta őket, hogy ismerjék meg az általa vezetett Komárom-Esztergom Megye Ifjúságáért Egyesület tevékenységét és egy kicsi ízelítőt kapjanak a helyi (tatabányai) és a magyar kultúrából, gasztronómiából. Ennek egyik állomása volt a tatabányai József Attila Könyvtár, ahol megmutattam nekik muzeális állományunkat is. A kiválasztott dokumentumokat kíváncsian és nagy érdeklődéssel tekintették meg, sőt még kérdéseket is tettek fel a dokumentumokkal kapcsolatban. Holnap Budapesttel ismerkednek, majd hétfőn visszautaznak Brüsszelbe. A találkozás végén nem maradtott el a közös fotózkodás sem!

ÖKOSZISZTÉMA –

Bércesi Ilona agyagszobrász, festőművész kiállításmegnyitója a Népházban

BAUMANN EMÓKE, JAMK

Több, mint huszonöt gyönyörű festmény díszíti a Népház Úti Fiókkönyvtár falait, melyeket egyedi technikával és újra felhasznált anyagra készített a művésznő.

Bércesi Ilona Siklóson született. A középiskola után, Herenden tanult porcelánfestést. Ezután Budapestre került és a Dési Huber rajzkörben, valamint az Iparművészeti Főiskolán fejlesztette rajztudását. A porcelánfestés egészen

addig szolgálta megélhetését, amíg rá nem talált az agyagszobrászatra és a mai napig alkot ebben a műfajban is. Kisplasztikáit „Ceramikum” nevű műhelyében a közönség számára is látogathatóvá tette.

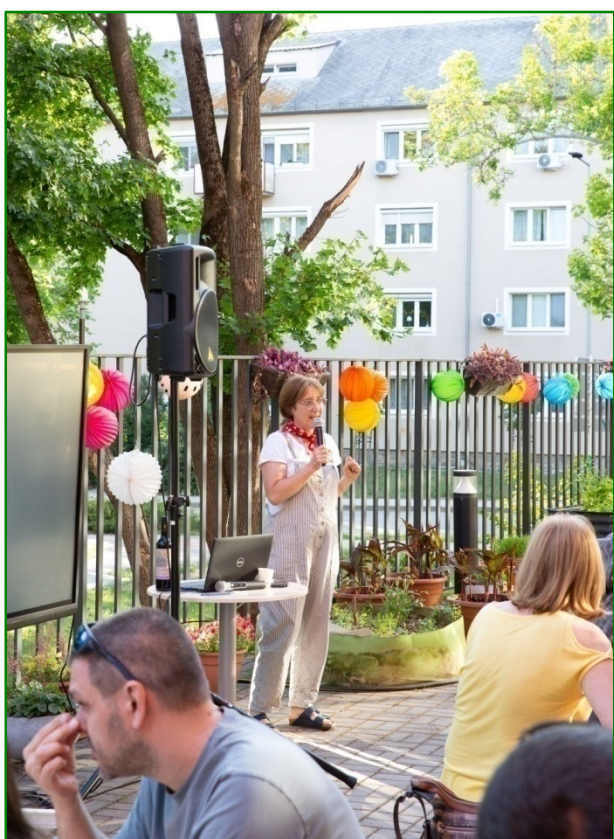
Könyvtárunkban kiállított festészeti tárlata viszont az újra-felhasználás jegyében jött létre és fontos aktuális témát ölel fel. A környezetvédelem, ökoszisztémánk megóvása mindannyiunk

feladata és szinte kötelessége, ha egy élhető bolygón és környezetben szeretnénk tölteni mindennapjainkat.

A megnyitót **Taragos György** moderálta és nem mindennapi műsort is láhattunk. Vendégünk volt **Talabér Angelika**, aki **H. Gábor Erzsébet** költő, író nő megzenésített verseit és saját dalait adta elő gitárkísérettel. Zsuzsanna - Erzsébet egyik kedves barátnője - is elszavalt egy szép verset a költő nő repertoárjából.

Születésnap i kocsmakvíz

MAGALÁNÉ KOVÁCS ANDREA, JAMK

Fotó: Magaláné Kovács Andrea

2026. május 29-én könyvtárunk ökoteraszán került megrendezésre az „5 éves az új könyvtár-épület” - ünnepi rendezvénysorozat keretén belül a születésnap i kocsmakvíz. A kvízmester ismételtén könyvtárunk igazgatónője **Mikolasek Zsófia** volt. Nyolc csapat jelentkezett, hogy sikere-

Író-olvasó találkozó Peller Mariann-nal

KUN-KOVÁCS ERIKA, ADY ENDRE MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

2026. május 13-án felejthetetlen és lélekig ható estét tölthettünk együtt **Peller Mariann** társaságában.

A televíziós és rádiós műsorvezető, szinkronszínész, újságíró és író nő egy fantasztikus, tüne-
ményes személyiség, aki őszintén, inspirálóan és

Ilona *Itt felejtett idő* című - általa illusztrált - kiadványából, Kiss Krisztina olvasott fel verseket és szonetteket.

A kiállításnak otthont adó Népház Úti Fiókönyvtár falait életre keltő művek a könyvtári nyitvatartási időben (kedd, szerda 10-18, péntek 10-16) megtekinthetők. Szeretettel várjuk kedves látogatóinkat!

sen megküzdjenek a nehéz kvízkérdésekkel. A kellemes nyáresti időjárás, az ízletes lilahagymás zsiroskenyér, a frissítő szörp és a finom borocska gondoskodott a jó hangulatról.

A könnyű bemelegítő kérdéseket egyre nehezebb feladatok követték. A jó válaszok megfejtéséhez nagy szükség volt zenei, földrajzi, irodalmi, gasztronómiai ismeretekre. Majd következtek a logikai kvízek, a szavak közötti különböző összefüggéseket kellett megtalálni. A csapatok igazán jól vették az akadályokat.

Aztán filmes könyvtári játék következett. Rövid filmrészletek lejátszása után kellett kitalálni a filmek címeit, melyek természetesen egy könyvtárban játszódtak. Nostalgizáltunk, láthattuk újra a kedvenc filmjeinket: *Óvakodj a törpétől!*, *Szellemirtók*, *Csillagok háborúja*, *Philadelphia*, *A remény rabjai* és még sorolhatnám.

És következtek a sörrel és a labdarúgással kapcsolatos kérdések, amelyek nélkül nem lett volna igazi az este. Végül verseltünk és ismételtén moiztunk, régi híres gyermekfilmek nevének kitalálása volt a cél.

A csapatok feladatlapjainak értékelése után következett az eredményhirdetés. A győztes csapat a *Zsóka-móka* lett. Őket követte a két dobogós csapat: a *Panda* és az *Aranykutya* csapata. Elménydús, szuper estét zártunk!

rendkívül érdekesen beszélt a spiritualitásról, saját felismeréseiről és könyvei háttéréről is.

Azt hiszem, túlzás nélkül állítható, hogy mi, akik részt vettünk az eseményen, mind egy különleges utazás részesei lehettünk. Egy olyan kalandé, amely egyszerre volt mélyen elgondolkodtató és közben nagyon szórakoztató is.

Tatabányai Bányász Öregtáncos Együttes táncház

ZANTLEITNERNÉ SZEBENYI ZSUZSANNA, JAMK

Dallal és tánccal köszöntötte könyvtárunkat a Tatabányai Bányász Öregtáncos Együttes a születésnap rendezvényt sorozat keretében. A moldvai magyarok egyedülálló ősi népi kultúrája a magyarság hagyományainak legősibb rétegeit őrizte meg. Az ő könnyen tanulható, de sodró erejű táncaikat és népdalaikat hozták el nekünk a táncosok, akik gyönyörű, gazdagon hímzett népviseletben érkeztek.

Öröm volt énekelni, táncolni. A könyvtárba érkező olvasók és kollégáink sorra álltak be a körbe. A rendezvény varázsát fokozta, hogy Pap Ferenc az együttes lelkes tánckarvezetője nem csak a lépéseket mutatta nekünk, hanem a lihegésnyi szünetekben szívesen mesélte el élményeit a moldvai emberek életéről, táncbéli hagyományaikról, a viseletekről.

Ez az értékes délután újabb bizonyítéka annak, hogy a könyvtár nem csak a csendes olvasás helyszíne, hanem egy élő közösségi tér, ahol a múlt értékei és a jelen generációi találkozhatnak egymással.

Mozogj velünk a parkban

HATVANI ISTVÁN, JAMK

Könyvtárunk május 26. és 30. között ünnepelte az új könyvtárépület megnyitásának ötödik évfordulóját. Ebből az alkalomból számos programmal vártuk olvasóinkat. Az eseménysorozat részeként szombaton délelőtt egy kis mozgásra invitáltuk az érdeklődőket a Béke parkba.

A foglalkozáson a taichi flow néhány egyszerű, könnyen ismételtető gyakorlatát tanultuk meg és végeztük el közösen. Ezekből egy rövid

mozdulatsort is összeállítottunk, amelyen keresztül a résztvevők megtapasztalhatták az áramlás élményét a légzés és a mozgás összehangolásán keresztül, miközben betekintést nyerhettek a taichi mozdulatainak világába.

Bár kevesen használták ki a reggeli mozgás lehetőségét, azért akadt néhány érdeklődő, akik élvezték a könnyed, laza mozdulatokra épülő foglalkozást.

Rendszerváltás belül

GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR

Tavaszi pszichológiai előadásunk témája a fenntartható mentális egészség és környezeti tudatosság volt, meghívott vendégeink pedig **Peer Krisztina** klinikai gyermekszakpszichológus és **Gál Roland** rekreációs szakember voltak.

Fotó: Guba Mónika

A közelmúltban lezajló közéleti események mindannyiunkra hatással voltak, Peer Krisztina meglátása szerint egyfajta újra-feltöltődés zajlik jelenleg az országban, és mindemellett bezárkózó magatartás tapasztalható.

A beszélgetés a rekreáció fogalmával, illetve ennek a kevésbé köztudott területnek a bemutatásával indult. A rekreáció magába foglal minden olyan mentális elmélyülést segítő folyamatot, vagy aktív mozgásos tevékenységet, mely a pihenést segíti elő a testi-lelki egyensúly megteremtésének érdekében.

A Szent Korona – és a koronázási ékszerek a legújabb történelmi kutatásokban

LUDVIG ELVIRA, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR

Dr. Csapó Csaba történész előadásában ismét egy érdekes prezentációt hallhattunk. Ez alkalommal a Szent Korona története, és az akkori kutatások álltak a téma középpontjában.

2012-ben létrejött a Szent Korona Kutatócsoport, a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetében, melynek megalakulása a Korona teljes körű történelmi hátterét kívánta felkutatni és megismertetni a magyar nemzettel. E kutatás során több száz tanulmány, és mintegy 30 kötet jött létre a vizsgálatok alatt, melyeket mind a mai napig folytatnak.

Ezek alapján kiderült, hogy a Korona többször került illetéktelen kezekbe, ásták el és vált majdnem eladás áldozatává részenként, vagy egészben, hiszen vallási és politikai jelképként is óriási jelentőséggel bírt.

A minőségi időtöltés és a mozgás hatékony módjai a mentális egészség megőrzésének. A városias életmód sok ingeret tartalmaz, mely megterhelő az idegrendszer számára, szorongást, stresszt válthat ki, ha a mindennapi problémák és teendők között nem találunk feltöltődést. Gál Roland ennek kapcsán a mozgásos szabadidős tevékenységek pozitív hatásait emelte ki. A környezettel való kapcsolódásnak számos előnye ismert, egy erdei kirándulás például több érzékszervünkre hat, elősegíti, hogy figyelmünk a jelen pillanatra fókuszáljon. A hétköznapi rutinokban rengeteg rutinszerű cselekvést végzünk, mely a tudatos jelenlét ellenkezőjét váltja ki.

Peer Krisztina a beszélgetést a gyerekek korosztályának irányába is elterelte, hiszen a mai digitális világban kihívás lehet a fiatalokat ki-mozdítani. A szakértők kiemelték a közösségi élményeket: ezek lehetnek akár városi szintű szervezett események, vagy sportegyesületi programok. Az a cél, hogy a gyerekekkel megszerettessük a mozgást és a természetet, ebben pedig a szülők példamutatása és hitelessége kulcsfontosságú.

Az életmódváltást kis lépésekben érdemes kezdeni, a lényeg a rendszerességben rejlik. „*Kikapcsolódás helyett legyen bekapcsolódás!*” – ezzel a mondattal zárta Gál Roland a rendezvényt, mely az előadás mottójává vált. A programsorozat ősszel új témával folytatódik.

Misztériumát az adja, hogy II. Szilveszter pápa isteni kinyilatkoztatás eredményeként ajándékozta azt a magyaroknak, mely ez által isteni hatalmat adott a királynak, ami a koronázáskor szállt át rá. E hatalom adta valódi erejét, így a

magyarok –legfőképp a politikai elit – csak azt fogadta el uralkodójának, akit a Szent Koronával koronáztak meg. A ceremóniát követően azonban visszakerült a koronáladába – a koronázási ékszerekkel és a paláttal együtt –, melyet szigorú őrizet alatt tartottak, így még a király sem hordhatta azt kénye-kedve szerint.

A Koronán lévő kereszt elferdülése is valószínűleg épp e láda miatt történt. Ugyanis annak kulcsa hol elmaradt, amikor szükség volt rá, hol pedig elveszett. Így ahhoz, hogy ki tudják nyitni, többször fel kellett feszíteni azt.

1638-ban azonban végzetesnek bizonyult ez az eljárás, így a felfeszítést követően a kereszt állapotát már nem lehetett helyreállítani. Ez az esemény Mária Anna királyné koronázásakor történt Pozsonyban, amit a korabeli ábrázolások megörökítettek – így mindezt megerősítik –, hiszen az esemény előtt még sértetlenül ábrázolják a keresztet, de utána már a jelenlegi állapotában.

Az évszázadok alatt bár több alkalommal – összesen tizenegyszer – volt a Szent Korona külföldön, és a 18. század végétől mintegy harmincszor állították ki, a 20. század végére már nem volt akkora szerepe és befolyása, mint előtte.

Az 1938-as Eucharisztikus Világkongresszuson érdekes módon nem a Szent Korona kapott főszerepet – hiszen annak nehezkesebb őrzése végett nem vihették-hozhatták azt –, hanem a Szent Jobbot vitték az országos körútra, ezáltal a Jobb mintegy „megelőzte” a Koronát.

Utolsó királyunkat, IV. Károlyt 1916-ban koronázták meg a Szent Koronával, de miután

1918-ban lemondott a király a köztársaság javára, a volt uralkodói család a Koronára már nem mint a hatalom legitimáló eszközeként, hanem történelmi ereklyeként tekint.

Sorsa ezután éles ellentétbe került létrejöttének valódi okával; szerepe az ország helyzetéből, államformájából kifolyólag megkopott.

1944-ig őrizték a Budavári Palotában, majd Ausztriában elásták, végül az Egyesült Államokba került, ahonnan 1978-ban visszakerült Magyarországra, a Nemzeti Múzeumba. Politikai döntés következményeként 2000. január 1-je óta az Országházban őrzik.

Szakmai látogatók könyvtárunkban

SZILASSI ANDREA, JÓKAI MÓR VÁROSI KÖNYVTÁR

2026. május 11-én szakmai látogatást tett könyvtárunkban az OSZK Könyvtári Intézetének két osztályvezetője, **Bajnok Tamara** és **Takácsné Bubnó Katalin**. Az esemény egy kerekasztal-beszélgetéssel indult, amelyhez csatlakozott **Mikolasek Zsófia**, a TMJV József Attila Könyvtárának igazgatója, továbbá **Kurucz Anikó**, a komáromi Polgármesteri Hivatal munkatársa is. Könyvtárunk részéről **Dudás Judit** igazgató, **Turiné Kiss Adrienn** igazgatóhelyettes, **Deák Anikó** gyermekkönyvtáros és **Szilassi Andrea** informatikus könyvtáros vett részt a beszélgetésben.

Budapesti vendégeink elmondták, hogy a Könyvtári Kihívás pályázat során beküldött eredményekkel a Jókai Mór Városi Könyvtár

igen jól szerepelt eddig. A legfontosabb kategóriákban sikerült növelnünk az adatokat a tavalyi évhez képest. Felidéztük népszerű rendezvényeinket, és beszéltünk azokról a háttérmunkákról is, amelyek feltétlenül szükségesek a jó eredmények eléréséhez, valamint az olvasói létszám növeléséhez.

Szó esett még a digitális szolgáltatások népszerűsítésének helyi gyakorlatáról és a megvalósítás technológiai alternatíváiról is. Könyvtárunk a *Laptapír* szolgáltatás előfizetését minden érvényes tagsággal rendelkező olvasó számára térítésmentesen biztosítja, amely egy nagyszerű lehetőséget jelent. Hiszen 220 napi-, hetilap és magazin válik elérhetővé digitális eszközökön otthon, az egész család számára.

A Könyvtári Intézet munkatársai elmondták, hogy *Az én könyvtáram* projekt joggyakorlatgyűjteménye hamarosan elérhetővé válik az intézet honlapjáról is. Ezzel azt szeretnék elősegíteni, hogy a könyvtárak bemutathassák gazdag innovációs tevékenységüket, és folyamatosan inspirálhassák egymást fejlesztéseikkel. Ezért nemcsak keresni lehet a gyűjteményben, hanem további joggyakorlatokat is közzé lehet tenni. Javasolták, hogy küldjünk be Komáromból is sikeres programjainkról dokumentációt a közkinccsétel érdekében. Honlapjukon jelenleg is elérhető már számos joggyakorlat, amelyeket a könyvtárosok megosztottak a szakmán belül.

Ötletek a könyvtári hírlapkölcsonzések növelésére

TURI MIKLÓS, JÓKAI MÓR VÁROSI KÖNYVTÁR

Figyelembe véve korunk technikai kihívásait és ennek következtében az olvasói szokások megváltozását nem egyszerű feladat a címben említett szándék megvalósítása.

Az emberek jelentős része rohanva az elektronikus sajtóból szerzi be hír információit. És itt rögtön adódik egy fontos különbségtétel és ezáltal egy lehetőség is. A hírek főleg a napilapokra vonatkoznak, tehát az elektronikus sajtóval az olvasókért folytatott versenyben főként a napilapok szenvednek hátrányt. A kölcsönzésben ezért az egyéb (heti, havi stb.) megjelenésű újságok területén adódnak lehetőségek. Ennél a hírlapcsoportnál gazdag tematikus (ismeretterjesztő, politika-gazdaság, irodalom-művészet, hobby, családi, bulvár, helytörténeti, szakmai stb.), sokszínű kínálattal találkozunk. Fontos megemlíteni, hogy ezen lapok egyes lapszámainak ára sem elhanyagolandó, néha a könyvek árával vetekszik. A hírlapok tematikái sokszor nagyon jól kapcsolódnak a kölcsönzött könyvek tartalmához.

Minden városnak vannak történelmi és jelenkori híres személyiségei, eseményei. Fontosak lehetnek nevezetes és világnapok. Aktuálisan történt események, amelyek további lehetőséget adnak a figyelem felhívására hírlapjaink irányába.

Minden város lakói körében kialakulnak speciális, domináns érdeklődési körök, Komárom esetében például a hadtörténet, vagy a határon túli, Felvidéki események.

Vannak könnyen megcélozható olvasói csoportok (gyerekek, horgászok, bélyeggyűjtők, képregénykedvelők, kertészkedők stb.).

A beszélgetés során a Minősített Könyvtári Címre történő pályázás lehetősége is szóba került. Könyvtárunk ezidáig nem pályázott erre a címre. Budapesti vendégeink bátorítottak bennünket a pályázat beadására, és felajánlották a Könyvtári Intézet szakmai támogatását a kollégák felkészítéséhez és érzékenyítéséhez.

Könyvtárunk értékes könyvajándékokat is átvehettek olvasóink számára Bajnok Tamarától és Takácsné Bubnó Katalintól. Végezetül megtekintették a könyvtár belső tereit, majd elbúcsúztak munkatársainktól. A találkozó tartalmas és inspiráló együttlét volt, amely új lendületet adhat szakmai törekvéseinknek.

A fentebb említett adottságok és lehetőségek mellett érdemes még figyelembe venni néhány szempontot. Ezek a következők:

- a hírlapok elhelyezése és láthatósága
- gyors, olcsó, azonnal bevezethető ötletek
- közösségi és programalapú megoldások
- célzott ajánlások és személyre szabott élmény
- jutalmazás és játékosság

Ezen szempontok tudatában szeretnék megosztani néhány ötletet, elképzelést. Alapkövetelmény egy vonzó hírlapolvasó, vagy hírlap sarok jól használható polcokkal, kényelmes székekkel, asztalokkal.

Egy kiemelt hírlapállvány sokat segíthet. Figyelemfelhívó kiemelések egy témában pl. bemutatjuk irodalmi-művészeti lapjainkat. Heti kiemeléssel bemutatunk egy kevésbé ismert vagy kölcsönzött lapot kedvesítő ismertetővel, ajánlóval. Természetesen a könyvtári honlapunkon is rendszeresen közzé tehetünk hírlapajánlókat. Újonnan járó lapok bemutatása. „Lapozz bele!” miniállvány a kölcsönző térbe belépéskor 2–3 friss lapszámmal, hogy már az érkezéskor találkozzanak vele.

Fontos lehet a hírlapok kölcsönzési határidejének megnövelése.

„Ha ezt olvastad, ajánljuk még...” az adott kölcsönzésre hozott könyvhöz témában hasonló újság vagy cikk ajánlása.

„Olvasóink ajánlják” cikk megjelölése post-it-tel vagy könyvjelzővel az állványon.

Mini recenziók a könyvtárosoktól 2–3 mondatban, kézzel írt ajánlók a lapszámok mellé a hírlap polcon.

Hírlapklub havonta egyszer 45 perces kötetlen beszélgetés egy adott témáról (pl. helyi hírek, egészség, kertészkedés). Egy konkrét aktuális hírrel, jelenséggel kapcsolatban cikkek gyűjtése a következő alkalomra. A résztvevők automatikusan elkezdik kölcsönözni a kapcsolódó lapokat.

Havi sorsolás Minden kölcsönzött hírlap = 1 sorsjegy. Nyeremény: könyv, könyvtári bérlet-hosszabbítás, apró ajándék (toll, könyvjelző, stb.)

Kocsmakvíz 2.0

FEGYVERNEKI ERZSÉBET, JÓKAI MÓR VÁROSI KÖNYVTÁR

Különleges eseményre került sor a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban: kocsmakvízzel vártuk olvasóinkat és az érdeklődőket. Már az előkészületek és maga a program is hihetetlen nagy erőfeszítést igényelt úgy, hogy magát a játékot nem is mi, hanem **Mikolasek Zsófia** vezette.

Két könyvtáros társammal – **Székely Laurával** és **Kesziné Nagy Adriennel** – terveztük a plakátot, propagáltuk a rendezvényt, küldtünk ki meghívókat stb. A kocsmakvíz napján pedig aki a könyvtárban volt a kollégák közül, mindannyian együtt tettünk azért, hogy minden gördülékenyen menjen. Feldíszített udvarral (majd teremmel), pici szendvicsekkel, limonádéval, kávéval vártuk vendégeinket. Ehhez jött hozzá, amit ki-ki otthonról hozott: rágcslálnivalók és némi söröcske, borocska.

Nem volt könnyű dolgunk, mivel a kertbe tervezett rendezvényt múlni nem akaró csendes eső zavarta meg és a 1,5 óra alatt berendezett terepet fél óra alatt át kellett telepíteni egy benti helyiségbe. A képeken látszik, hogy így igen szűkösen fértünk el, de a hangulat kiválósága miatt erre senki nem panaszkodott.

9 csapat versengett a győzelemért (+1 játékon kívül vett részt). Várakozással tele, jókedvűen

„Hozd el a nagyszülőt, barátot, unokát...!” akció olvasó ajánlja olvasónak.

Helyi újságírók meghívása egy rövid beszélgetés arról, hogyan készül egy lapszám. Ez mindig felkelti az érdeklődést a lapok iránt.

Iskolákkal együttműködés tanároknak ajánlani cikkeket projektmunkákhoz (tanulmányi versenyek pl.). A diákok jönnek kölcsönözni → nő a forgalom.

Természetesen a feltételek és adottságok könyvtáranként változnak és ez nagy mértékben meghatározza a megvalósítható ötletek körét.

Álltak neki mindannyian a játéknak, és nem is kellett csalódnuk: egy igazán izgalmas, változatos kérdéssor várt rájuk, ami sokféle tudást igényelt, sokszor volt elgondolkodtató és humoros is. Olyan kérdések merültek fel, mint pl. mi az a cenosillicaphobia, kinek a nevéhez fűződik a teniszlabdák fehérről sárgára cserélése vagy éppen kitől származnak bizonyos idézetek.

Az első három helyezett csapat ajándékosmagot kapott, a többiek egy kosárban felhalmozott ajándékkönyvek közül válogathattak.

Dobogón az *Andi nélkül*, a *Hódosy SE* és a *B oldal* végzett, további jó helyen szerepelt a *Benji és a lányok*, az *Adj erőt!* és a *Mesés 3* csapata, de a *Csak találgatás*, a *Monostor* és a *3 gombóc fagy* is igazán szépen szerepelt! Hogy kik bújtak meg a csapatnevek mögött, azt fedje jótékony homály.

Összességében elmondhatjuk, hogy egy igen jó hangulatú, vidám, pörgős esten vehettünk részt, a játékosaink és magunk örömeire egyaránt. Külön örültünk annak, hogy az esemény résztvevői közül többen beiratkoztak vagy a már lejárt tagságukat érvényesítették.

Zöld Nap a Magkönyvtárban

SZÜCS IMRÉNÉ, KÖLCSEY FERENC MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

Az oroszlányi Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár Magkönyvtár szolgáltatása mutatkozott be a *XXVIII. Civeleké a Ház 2026* rendezvénysorozaton. Az első zöld napon a fenntarthatóság, a termékenység, a közösségi gondoskodás, és a megújulás volt a téma. Növény csere-berét tartottunk, ahol palántákat, kerti és szobanövényeket, magokat, cserélhettek az érdeklődők. Bemutatkozott a Kertbarát Kör, a Király Kertészet látványos pulttal kínálta a tavaszi újdonságokat.

A MagTár játszóházban interaktív élményjáték várta a gyerekeket. Tapintás és vizuális válto-

gatas alapján tudták megkülönböztetni a különféle növények magjait, ezekből képeket, üdvözlőkártyát készítettek.

Délután **Halmos Mónika** fitoterapeuta, virág- és borsommelier *Virágkörüli utazás* című előadásával vezette be az érdeklődőket az ehető virágok világába.

Átadtuk az intézmény előtt kialakított növény-simogatót. Itt a látogatók különböző fűszernövényekkel ismerkedhetnek meg. Aki kedveli az illatos növényeket, tapintással, simogatással megérintve a leveleiket, a bőrén érezheti a különleges illatokat.

Frankó Betta: A báb – Könyvbemutató

SINKÓ ILDIKÓ, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

„Lágy és mégis nagyon ütős. A bábon keresztül büntudat nélkül mertem szeretni magam és elhittem, hogy talán rendben vagyok úgy, ahogy vagyok.” (Záborszky Zsófia pszichológus)

Május 5-én, kedden kora este hamar benépeült könyvtárunk legnagyobb terme.

Frankó Betta *A báb* c. kötetének író – olvasó találkozájára gyülekeztek a vendégek, ismerősök, barátok, rég nem látott iskolatársak, a családtagok. Helytörténeti gyűjteményünk ismét bővült, hiszen a könyv írója, Frankó Betta, tanácsadó szakpszichológus, tatai születésű, így a

könyv a helytörténeti anyagunkba kerül. A találkozó családi örömmel kezdődött (s majd zárult is, mintegy keretbe foglalva a közben elhangzottakat).

A beszélgetést **Ling-Balogh Erna**, a Kalliópé kiadó vezetője koordinálta. (Érdeemes utánanézni a kalliópé szó jelentéseinek!)

Betta blogja (www.frankobetta.com/blog) kilenc évvel ezelőtt indult, ma már erős online jelenléttel bír, facebookon, instán is megtalálható, követhető. Nehéz témákról beszél (gyászfeldolgozásról, szakításról, életközepi válságról): a

szavak, a tettek, az anyagok (pl. agyag), mind a segédeszközei munkája során.

Frankó Betta (Fotó: Dollmayer Bea)

A báb című kötet központi témája a gyászfeldolgozás; pszichológiai, de hétköznapi nyelveze-

tű, a laikus számára is érthető és élvezhető nyelven íródott.

A borító és a belső grafikák Czikkely Panni munkája. A könyv formája és a grafika „...olyan lány, nem harsány...külön tetszik, hogy a könyv lapjain visszaköszönnek a minták” – mondta könyvtáros kolléganőnk. Egyik résztvevőnk, így fogalmazott: „olyan jó kézbe venni, simogatnivaló, szép kötésű, borítójú a könyv”.

A báb tavaly jelent meg, már utánnomást is megért. Betta rengeteg olvasói levelet kap visszajelzésként: a 75 évestől a tinédzser korosztályig egyaránt. A program végén lehetőség volt kérdéseket is feltenni, ami inkább érzelmektől sem mentes beszélgetéssé alakult, meditatív zenével és személyre szóló dedikálással zárult.

A könyv megrendelhető a kiadó honlapján:
<https://www.kalliopekiado.hu/konyvek/>

„Örökség és szolgálat – Mit jelent ma Széchenyinek lenni”

Gróf Széchenyi Tímea előadása

SINKÓ ILDIKÓ, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

Nem mindennap adatik meg az ember életében, hogy egy történelmi magyar család leszármazottjával találkozhat, beszélgethet. 2026. május 12-án vendégünk volt **gróf Széchenyi Tímea**, a Gróf Széchenyi Család Alapítvány kuratóriumi elnöke (Széchenyi Ferenc, a Magyar Nemzeti Múzeum alapítójának leszármazottja, valamint gróf Széchenyi István, a „Legnagyobb Magyar” vér szerinti utódja).

A találkozót elsősorban középiskolás diákoknak szerveztük, azzal a céllal, hogy tanulmányaik színesebbé és érdekesebbé váljanak a hallott információkkal.

Alapként a Széchenyi családfa szolgált. Széchenyi Tímea olyan hitelességgel és alázattal beszélt örökségről, nemzeti identitásról és szolgálatról, amely ritka és maradandó élményt nyújtott a résztvevőknek.

A Gróf Széchenyi Család Alapítványt 2013-ban hozták létre a Széchenyi család Pál és István ági, Magyarországon élő családtagjai közül néhányan.

Küldetésük: Hagyományőrzés és egy új reformkor sikereinek előmozdítása. Az alapítvány tevékenysége a www.szechenyicsalad.hu oldalon megtalálható, érdemes megnézni, hányféle területen nyújt pl. pályázati lehetőséget fiataloknak.

Tímeának 4 gyermeke van, mindnyájan kreatív gondolkodásúak, művészetek iránti érdeklő-

désűek, ilyen pályát is választottak. Emellett mindnyájukra jellemző a sportok szeretete és művelése, ezzel is tovább víve gróf Széchenyi István örökségét.

Fotó: Dollmayer Bea

Szó volt többek között arról, milyen Széchenyinek lenni egy olyan világban, ahol nem lehet a nemesi címeket használni, ahol hátránynak számít, ha valaki egy történelmi család leszármazottja, honnan és hogyan kerülnek elő dokumentumok és tárgyak, milyen érzés, hogy ezek mások birtokában vannak, de legalább tudnak róla (és elolvashatják pl. a nagypapa selyempapírra írt sorait, leveleit, amelyek egyúttal korrajzok is).

Szó esett a Történelmi Magyar családok emléknepjáról, amire 9 éve gyűlnek össze a világ minden tájáról, illetve kisebb-nagyobb érdekességekről, amik egy-egy általunk is ismert történelmi esemény mögött húzódik meg. A találkozót kérdésekkel és közös fotózással zárult.

Útinapló – Kamionnal a világ körül

ILLÉS ZSÓFIA, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

Fotó: Illés Zsófia

Május 12-én rendhagyó *Útinapló* előadáson vehettek részt az érdeklődők. **Polgár Péter Antal** író, egykori pedagógus volt a vendégünk, aki a katedrát hátrahagyva több mint három évtizeden keresztül dolgozott kamionosként.

„*Kamionosnak lenni nem szakma, nem foglalkozás, nem hivatás: életforma.*” – vallja az előadó. A fényképes élménybeszámolóból kiderült, milyen volt az utakat járni a '80-as évektől a közelmúltig, a Közel-Kelettől Norvégiáig. Hihetetlen kalandok, úti viszontagságok, fűrfangok, tragikus, mókás és tanulságos történetek elevedtek meg a szemünk előtt. Polgár Péter Antal az élményeiből *Kamionoskönyv* címen könyvet is írt, mely hamarosan kölcsönözhető lesz könyvtárunkból.

Köszönjük Polgár Péter Antalnak a lebilincselő előadást, vendégeinknek pedig az aktív részvételt!

Író-olvasó találkozó Tompa Andreával

ILLÉS ZSÓFIA, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

Május 26-án **Tompa Andrea** író, színikritikus volt a vendégünk, akivel többek között az íróvá válásról, erdélyiségről, a regényírás nehézségeiről és legújabb könyvéről beszélgettünk.

Tompa Andrea eddig öt regény szerzője, de az idei Ünnepi Könyvhétre megjelenik legfrissebb kötete, a *Kiváló testek* is. Bár 19 éves kora óta Budapesten él, írásai nagyrészt a szülőföldjéhez, Erdélyhez, azon belül is elsősorban Kolozsvárhoz kötődnek. Az olvasás és a színház szeretete végig kísérte a szerző életét: tanulmányai befejezése után előbb színikritikus és egyetemi tanár, majd regényíró lett. Fontosnak tartja, hogy a lehető leghitelesebb hangon meséljen el egy adott történetet, ezért minden regényének a formája és a hangneme is más és más. Legutóbbi könyve, a *Sokszor nem halunk meg* egy Holokauszt-túlélő kolozsvári lány története, aki felnőve színésznő lesz, és minden szerepével a saját múltjához próbál közelebb kerülni. A történetből nagyszerű színdarab is készült Gáspár Ildikó átíratában, melyet az Örkeny színházban mutat-

tak be, és 2025-ben, a Színikritikusok díjátadóján elnyerte a legjobb dráma díját. Az író-olvasó találkozón a szerző előadásában hallgathattunk meg a regényből egy rövid részletet. Tompa Andrea azt is elárulta, hogy legújabb regényében a tánc kap kiemelt szerepet.

Fotó: Dollmayer Bea

A beszélgetést követően az olvasóknak alkalmuk nyílt kérdezni, beszélgetni a szerzővel, és dedikáltatni is. Köszönjük Tompa Andreának az emlékezetes találkozót, olvasóinknak pedig az aktív részvételt!

Véget ért a Könyvtári Kihívás 2. etapja

FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK

Nemcsak a JAMK indult ismét a Könyvtári Kihívás pályázaton, de néhány KSZR-es település is kedvet kapott a megmérettetéshez. **Császár, Csém, Ete és Neszmély** könyvtárosai mindent elkövettek, hogy olvasóik számát és a rendezvényeik látogatottságát növeljék a 2025 decemberétől idén májusig tartó időszakban. Erőfeszítéseikről és az elért eredményeikről készítettem egy rövid összefoglalót.

Csémén nem volt nehéz fejlődni, hiszen a felújítás miatt csaknem 1 évig zárva tartó szolgáltatóhely szinte a nulláról indult. Úgy tűnik, hogy nemcsak a megszépült, modern épület, de az új kolléga is hozzájárult ahhoz, hogy a könyvtár újra közösségi hellyé váljon, és lassan, de biztosan a forgalmi adatok is növekedésnek induljanak.

Etén jelentősen nőtt a beiratkozott olvasók és a kölcsönzések száma. Az előző évi adott időintervallumhoz képest csaknem 400%-os a változás mértéke. Szerencsére a gyerekek is egyre nagyobb létszámban keresik fel a könyvtárat, köszönhetően a külön nekik szervezett programoknak.

Neszmélyen a kollégák a rendezvényekre helyezték a fő hangsúlyt, és nagyon sikeres fél évet tudhatnak a magukénak. Az iskolában működő szolgáltatóhelyen új klubok és szakkörök alakultak a diákok és tanárok bevonásával, valamint nagy tömegeket megmozgató kiállításokat és vásárokat szerveztek a könyvtárosok a tanintézményekkel és az önkormányzattal együttműködve. A programok látogatóinak száma így megtízszereződött a pályázati időszakban a korábbi létszámadatokhoz viszonyítva.

Az alábbi felsorolásban a településeken a Könyvtári Kihívás ideje alatt lezajlott programok láthatók:

2025. december

Kézműves foglalkozás

Vetélkedő

Mesedélután

Adventi workshop és játszóház

Karácsonyi műsor

Kiállítás és képzőművészeti vásár

Újságíró szakkör

2026. január

Kvízjáték

Mesedélután

Újságíró szakkör

Kreatív írás és színjátszó kör

Könyvtárhasználati óra

2026. február

Családi nap

Nőklub

Farsangi kavalkád

Újságíró szakkör

Kreatív írás és színjátszó kör

Szépolvasási verseny

2026. március

Húsvéti kreatív foglalkozás és játszóház

Mesedélután

Nőklub

Olvasóklub

Helytörténeti előadás

Újságíró szakkör

Játsszunk színházat! előadás

Nyomozós játék

Csukás-horoszkóp készítése

2026. április

Mesedélután

Nőklub

Olvasóklub

Almáspite versszínház

Újságíró szakkör

Kiállítás

2026. május

Nőklub

Olvasóklub

Gyereknep

A lelkes és kitartó munkáért minden kollégának hálás köszönet jár! Remélhetőleg ez a lendület később sem hagy alább bennük, és további olvasókat tudnak majd megnyerni a könyvtáraknak

Élőszavas mesemondás Jászberényben

SULLER ILDIKÓ, JAMK

„Tüzet viszek, lángot adok” - Az élőszavas mesemondás a pedagógiában címmel tartott szakmai napot a **Jászberényi Városi Könyvtár** és a **Meseszó Egyesület** 2026. május 16-án. A kollégáknak egy olyan komplex, a népmesék minden aspektusát körbejáró programot sikerült összeállítaniuk, amely mind a pedagógus, mind a könyvtáros kollégák körében nagy sikert aratott. Az előadók köre ismert, és elismert szakemberekből gyűlt egybe ezen a borongós tavaszi napon, azzal a szándékkal, hogy a népmesék területén elért eredményeiket, módszereiket, tudásuk legjavát megosszák az arra fogékony szakmabeliekkel.

Rostás Norbert, a Kulturális és Innovációs Minisztérium Kulturáért Felelős Államtitkárság Közgyűjteményi Főosztálya könyvtári referensének *A Mesepontok oktató-nevelő hatása* című előadásából a népmesepontok indulásának céljairól, törekvéseiről tájékozódhattunk. 2018 tavaszán 14 helyen indult Népmesepont, a Jászberényi Városi Könyvtár „Jászsági Népmesepont”-ja egyedüli az országban, amely közművelődési könyvtárban nyílt meg. Népszerűsége azóta is töretlen, feladatait a város óvodáival és általános iskoláival szoros együttműködésben végzi.

Németh Nóra a Hagyományok Háza képviselőjében a *25 éves a Találkozás a néphagyományokkal elnevezésű gyermekprogram - aktivitás, élmény, ismeret* című előadása ösztönzőleg hatott a hallgatóság körében. A néptáncosokkal, népmesével, kézműveskedéssel és hangszerbemutatóval ötvözött program talán egy nap alatt is képes elültetni a gyermekekben a népi kultúra szeretetét.

Bartók Ágota és **Hacsi Panni** a Meseszó Egyesület képviselőjében az *Élőszavas mesemondás a bölcsődében és az óvodában*, **Veress Attiláné Fabók Katalin**, a Patrona Hungariae

Katolikus Iskolaközpont tanítója pedig *Az élőszavas mesemondás lehetőségei és alkalmi az iskolában* címmel osztotta meg velünk tapasztalatait. Hogy Katalin módszere mennyire hatásos? „Gyermekei” közül kettő éppen a tatabányai Forgórózsa Fesztivál *Ifjú Mesemondók Találkozásán* versenyzett, mint később kiderült - arany minősítéssel.

Az *Élőszavas mesemondás és pedagógia* című kerekasztal-beszélgetés vendégköre is önmagáért beszél: **Dr. habil. Trencsényi László** (Magyar Pedagógiai Társaság), **Dr. habil. Kusper Judit** (EKKE, Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet Igazgatója), **Dr. Magyar Ágnes** (EKKE-Jászberényi Campus, egyetemi adjunktus), **Dr. Pölcz Ádám** (ELTE Tanító- és Óvóképző Kar, Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék, tanszékvezető). Moderátora **Klitsie-Szabad Boglárka** (Meseszó Egyesület, Hagyományok Háza). Tartalmas beszélgetésnek lehettünk tanúi.

Bumberák Maja *Élményből tanulás – tanulásból élmény!* c. műhelymunkája sok mindenre felnyitotta a szemem, **Sándor Ildikóé** *A mesehallgatásig vezető út a gyermekfolklor műfajával* pedig a tárgyi ismereteim bővítésében bírt nagy jelentőséggel.

A nap zárásaként egy közösségi mesemondó alkalmon vehettünk részt – mondjuk ki bátran – mesekocsmában jártunk! Mesemondók: **Boda Lászlóné Judit**, **Szarvas Lászlóné Csilla**, **Verseginé Ujhelyi Petra**, **Rékasi-Tóth Alíz**. Szem nem maradt szárazon, természetesen...

Az a bizonyos vezérhangya többször is beindult a nap folyamán, itt motoszkál azóta is a homlokom mögött. Egyrészt folyamatosan kapacitál: - Ugyan, Ildi! Végezd már el végre az élőszavas mesemondás képzést! Másrészt töprengek a népművészet könyvtári lehetőségeinek megvalósíthatóságán.

Meszó
Egyesület

„Tüzet viszek, lángot adok”

Az előszavas mesemondás a pedagógiában

Szakmai nap Jászberényben

2026. május 16.

09:30-17:30

JÁSZBERÉNYI VÁROSI KÖNYVTÁR
5100 Jászberény, Bercsényi út 1.

Városi gyereknapon a könyvtár

GERGINÉ KOLOK MELINDA, JAMK

2026 május utolsó vasárnapján is, mint minden évben ilyenkor, a gyerekeké volt a főszerep a tatabányai városi gyereknapon, ahol a KisBalázs Gyerekkönyvtár is képviseltette magát, és több mint 500 gyermekkel játszhattak dolgozói.

Fotó: Gerginé Kolok Melinda

Ebben az évben a mítoszok és mondák világa határozta meg a rendezvény témáját, mi pedig Sárkányölő Szent György legendáját igyekeztünk feleleveníteni. A programon a gyerekek óriáskirakózhattak, bábozhattak, alkothattak, színezhettek, olvasgathattak, és pihenhettek is a könyvtári relax elnevezésű programon. Idén hatalmas sikert arattak kézműves foglalkozásaink, ahol Sárkányölő Szent György kardját, a királynők tiaráját, illetve sárkány álarcot készíthettek a gyerekek. Szerencsére az idei évben is, nagy népszerűségnek örvendhettünk, több mint ötszázan látogattak el hozzánk a nap folyamán. Sűrögtünk-forogtunk, nem győztük osztogatni a pontokat és vágni az újabb és újabb kézműves anyagokat, hogy minden hozzánk érkező akadályok nélkül szabadon alkothasson.

Jó volt találkozni idén is a gyereknapon, ahogy mondani szokás: Jövőre találkozunk újra, ugyanitt!

Gyermeknap a könyvtárban – a nyugalom szigete a forgatagban

KUN-KOVÁCS ERIKA, ADY ENDRE MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

Örömmel tapasztaltuk, hogy a városi gyermeknap színes programok remek kiegészítője volt a könyvtár „nyugizónája”, ahol a pezsgő események között meg lehetett állni egy kicsit, feltöltődni és más módon kapcsolódni.

Családok, felnőttek, kisbabás anyukák tértek be hozzánk egy kis pihenésre, társasjátékozásra, olvasgatásra, kölcsönzésre. Különösen jólesett számunkra, hogy sokan szívesen fogadták ezt a lehetőséget, és a könyvtár valóban a nap egyik találkozóhelyévé válhatott.

A papírszínház előadásra (gyereknap egyik záró programjára) is sokan kíváncsian voltak. Az óvodás és kisiskolás gyerekek, valamint a velük érkező felnőttek együtt merültek el a különleges

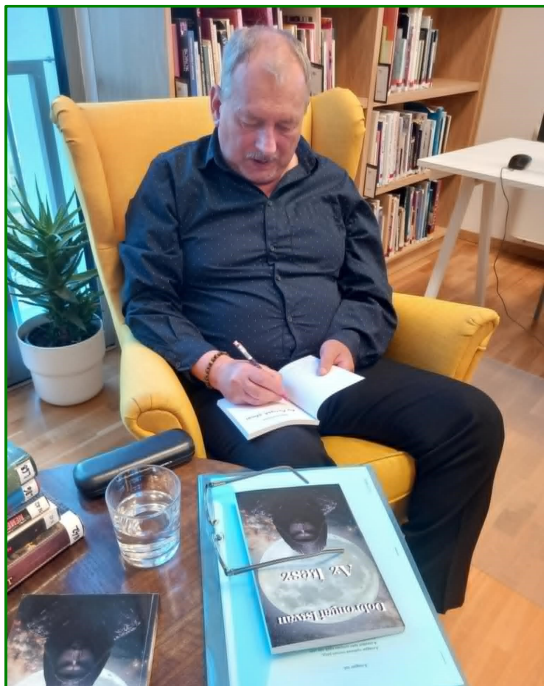
mesék világában. Itt is azt tapasztaltuk, hogy az aktív programok után sokaknak jól esett egy csendesebb, elmélyültebb kikapcsolódási forma.

Szomszédos sorok író-olvasó találkozó – Dobronyai István

SÁRKÁNY TÍMEA, ADY ENDRE MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

2026. május 5-én indult új sorozatunk *Szomszédos sorok* címmel a nyergesújfalui Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtárban. Ezeknek

az író-olvasó találkozóknak a célja, hogy bemutassuk a környékbéli szerzőket.

Első vendégünk a Lábatlanon élő **Dobronyai István** volt, akinek tavaly jelent meg harmadik fantasy-thriller műfajú regénye *Az Ítész* címmel. Egy közvetlen hangulatú beszélgetés során ismerkedtünk meg az íróval. Az olvasók első kézből tudhatták meg a szerző íráshoz fűződő viszonyát, módszerét, példaképeit, kulisszatitkokat. Szívesen válaszolt a vendégek kérdéseire, mesélt készülő regényeiről, meséjéről, a kiadás nehézségeiről. Könyvtárunkban két dedikált regénye kölcsönözhető *Az Árnyak álmai* és *Az Ítész* címmel, amiket azoknak ajánlunk, akik szívesen olvasnak az álmok - vagy a szellemvilágáról.

Manapság nehéz nevet, olvasói kört szerezni, ezért szeretnénk ezzel a sorozattal segíteni, népszerűsíteni azokat, akik publikálnak. Továbbra is várjuk azok jelentkezését, akik szívesen beszélgetnének írásaikról könyvtárunkban.

Erdei állatokról szavaltak a gyerekek a Madarak és Fák Napján

ILLÉS ZSÓFIA, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

Idén is megrendeztük immár hagyománynak számító madarak és fák napi szavalóversenyünket. Nagy örömünkre a rendezvényt óriási érdeklődés övezte: a tatai térség általános iskoláiból összesen mintegy 67 alsó tagozatos diák jelentkezett. A középpontban ezúttal az erdei állatok álltak: a gyerekeknek olyan verset kellett választaniuk, melyben szerepel legalább egy erdei állat.

A nagy létszámra való tekintettel a diákok két külön kategóriában versenyeztek: az 1-2. osztályosok között **Retkesné Kiss Mónika** óvodavezető és **Puck Gyöngyi** pedagógus zsűrizett, míg a 3-4-esek közt **Sinkó Ildikó** könyvtárvezető és **Szabó Szerafina** könyvtáros voltak az ítések. Sok csodás produkciót hallhattunk, a legkisebbek is bátran, érthetően és ami a legfőbb: szívből szavaltak.

A verseny végén valamennyi gyermek emléklappal gazdagodott, a helyezettek és a különdíjban részesülők pedig könyvjutalmat kaptak ajándékba.

A verseny eredménye:

1-2. osztály:

1. Jánoska Adél (Talentum Iskola)
2. Berkó Zalán (Fazekas Iskola)
3. Lajtos Dániel (Fazekas Iskola)

Különdíjasok: Czimmermann Ágnes (Vaszary J. Ált. Isk.) és Takács Laura (Jázmin Iskola)

3-4. osztály

1. Baranyi Lia (Baji Szent István Német Nemzetiségi Általános Iskola)
2. Schmidt Gréta (Szomódi Íriszkert Általános Iskola)
3. Farkasdy Kamilla (Vaszary J. Ált. Isk.)

Különdíjasok: Tóth Dániel (Vaszary J. Ált. Isk.) és Kovács Sára Eszter (Vaszary J. Ált. Isk.)

Díjazottak (Fotó: Illés Zsófia)

Marék Veronika életművét ünnepeltük a könyvtárban

ILLÉS ZSÓFIA, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

Mesefoglalkozásra hívtuk a gyerekeket május 19-én a könyvtárba. A foglalkozás a Marék Veronika-életműkiállításához kapcsolódott. Diavetítéssel és kézműves foglalkozással ünnepeltük az író, akinek eddig több mint 50 mesekönyve jelent meg, és 89 évesen még mindig aktív: évről évre új mesével örvendezteti meg a gyerkőcöket.

A kis látogatók először a *Sünik és a csúnya kislány*, a *Laci és az oroszlán* és a *Kippkopp a fűben* című meséket nézhették meg diafilmen. Ezután a gyerekkönyvtárban megtekintették az eredeti illusztrációkat, külföldi kiadású könyveket, plüssállatokat, dísz tárgyakat tartalmazó kiállítást. Végül pedig elkészíthették saját kis Boribon-macijukat kartonból. A jó hangulathoz limonádé és ropogtatni való is járt!

Köszönjük, hogy ennyien eljöttek erre a vídám családi rendezvényre. A Marék Veronika-kiállítás május 22-ig volt megtekinthető a gyerekkönyvtárban.

Fotó: Illés Zsófia

Mi, kockák

ILLÉS ZSÓFIA, MAGYARY ZOLTÁN TUDÁSKÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

Fotó: Illés Zsófia

Május 27-én **Schmöltz Margit** író volt a vendégünk, aki immár második alkalommal tartott a gyerekeknek játékos foglalkozást *Mi, kockák* című ifjúsági regénye kapcsán. Ezúttal a Jázmin

Iskola 4.a és 4. b osztályos tanulói ismerkedhettek meg a könyv szereplőivel, Hannával és Farsírttal, a Rubik-kockával, a zoknilottóval, valamint a hozzájuk kapcsolódó sok-sok játékkal.

A gyerekek mellett, hogy részleteket hallgathattak meg a regényből, kis csoportokban feladatokat is kaptak a könyvhöz kapcsolódva. Többek között titkosírást fejtettek, játékos szövegértési feladványokat oldottak meg, és a végén még egy kis kreatív összmunkára is szükség volt.

A gyerekek mind ügyesen, nagy élvezettel vettek részt a feladatmegoldásban. Külön öröm számunkra, hogy a foglalkozás után többen ki szeretnék volna kölcsönözni a *Mi, kockákat* a könyvtárból, melyre így egy kis előjegyzési sor is kialakult. Köszönjük szépen Schmöltz Margitnak a szuper könyvbemutatót, a Jázmin tanulónak pedig az ügyes részvételt!

Görög emlékhelyek nyomában Tatabányán – várostörténeti séta MACHER PÉTER, JAMK

Utunk a József Attila Könyvtár épületétől indult, ahol röviden beszéltem Tatabánya 1945 utáni helyzetéről. Bár 1947-ben a négy elődtelepülésből megalakult a bányászváros, hiányoztak a városi élet feltételei. 1949-ben viszont meghirdették az erőltetett iparosítást szolgáló első öt-éves tervet és megkezdték a hazai szénbányászat fejlesztését, ami hozzájárult Tatabánya kiépüléséhez. Ezzel párhuzamosan 1948/49-től görög emigránsok érkeztek, akik a vesztes polgárháború után kényszerültek menekülni szülőföldjükről. A görög emigránsokat kezdetben Budapest-Kőbánya Dohánygyár területén, valamint az 1951-ben megépülő Beloianisz faluban szállásolták el. A dohánygyári tömegszállás zsúfoltságának enyhítése érdekében viszont vidéki iparvárosokban próbálták elszállásolni az emigránsok egy részét, így érkeztek 1952-ben Tatabányára görög munkavállalók. A bányászvárosban egy 1953-as kimutatás szerint mintegy 52 görög emigráns élt.

Fotó: Márku Mónika

A könyvtár épületétől a Hunyadi térre mentünk, ahol Újváros építéstörténetéről beszéltem. A városrészt 1950-ben kezdték el építeni a Bánhidához tartozó kukoricaföldek helyén. Négyzetes, U alakú tömbházak épületek. 1959-ig mintegy 2500 lakást építettek, melyekbe az első lakók 1952-ben költözhetek be. 1959-ben Újváros Tatabánya V. kerülete lett és a következő évben nevet is kaptak az első utcák. 1960-ban állították fel Kiss Kovács Gyula Hunyadi János

mellszobrát is. A törökverő hadvezérről elnevezett téren Gáll István novelláiból, valamint Krulik Zoltán zeneszerző önéletrajzi regényéből olvastam fel, megidézve a '60-as évek helyi hangulatát. Krulik Zoltán említi a Hunyadi teret, mint a tatabányai görög közösség lakóhelyét. Újvárosban vegyesen laktak görögök és magyarok, de előfordult, hogy egy társasház lakásainak harmadát görög családok lakták.

Következő állomásunk a Móra Ferenc Általános Iskola volt. A tanintézményt 1952. szeptember 8-án adták át éppen tanévkezdésre. 1959. április 4-én vette fel Mező Imre nevét, aki 1956 októberében a Köztársaság téri párház ostromakor a kommunisták oldalán esett el. Végül 1992-ben vette fel Móra Ferenc író nevét. Az iskolában egyszerre tanultak Brennbergbányáról kitlepített német bányászok, valamint görög menekültek gyermekei. Utóbbiak itt szembesültek először a magyar nyelv tanulásának nehézségeivel, ezért hetente egy alkalommal járt hozzájuk görög tanár Budapestről. A baráti társaságokat ellenben vegyesen alkották magyar és görög gyerekek.

A visszaúton Újváros építészeti emlékeit tekintettük meg, különösen a kerámiadomborműves erkélyeket. Zárásul a Megyeházáról beszéltem, amely 1952. augusztus 25-én nyitotta meg kapuit a Megyei Tanács épületeként. Itt tartották összejöveteleiket a helyi görögök, melyekre időnként a fővárosból és Beloianisz faluból is érkeztek vendégek. A házigazda minden esetben az épület portása, a helyi görögség vezetője, a pontoszi születésű Muratidisz Fotisz volt (1912-1988). Nagyobb görög ünnepeken mindig kifejezték szülőföldjük iránti vágyódásukat és a „Jövőre Görögországban!” felkiáltással köszöntötték egymást.

(Görög emlékhelyek Tatabányán várostörténeti séta, Helyi Érték programsorozat, 2026. május. 8. József Attila Könyvtár Tatabánya)

Csákvári Éva könyvbemutató

KRISKÓ JUDIT, JAMK

Helyi érték sorozatunk májusi vendége a tatai születésű író, **Csákvári Éva** volt, aki két regénnyel büszkélkedhet. Cím szerint a *Boszorkánylepke* és a *Vadhattyú*. Az író elmondta, hogy az írás szeretete mindig is vele volt, de hogy könyvet írjon, az igazán felnőtt korában fogalmazódott meg számára. A civil foglalkozását tekintve a könyvvizsgáló szerző járt író workshopokra, novelláíró tanfolyamokon vett részt, hogy az írást minél jobban elsajátítsa.

2021-ben jelent meg a *Boszorkánylepke*, melynek írása számára ösztönös volt. Elárulta, hogy a könyv először három külön novellából állt, amire oktatója felhívta a figyelmet, hogy ezeket miért nem rakja egy történetbe, mert annyira összefüggnek egymással. Ennek apropóján kezdte el írni Helga történetét. A könyv folytatásánál is, a *Vadhattyúnál*, ezt az ösztönös készte-tést érezte, ami 2025-ben jelent meg. A két könyvben két lány, Helga és Rita fejlődéstörténetét ismerhetjük meg. A *Boszorkánylepkében* a félnék, visszahúzódó Helga életútját ismerhetjük meg, aki próbál vadabb és határozottabb lenni, míg Rita a *Vadhattyúban*, a mindig vad, fékezhetetlen lány jelenik meg, aki a mának él. Azonban ő elbizonytalanodik az érzéseiben, nem akar sokáig elköteleződni, ám az élet mindkettőjüket válaszut elé állítja.

Elárulta Csákvári Éva, hogy a *Vadhattyú* már magánkiadásban jelent meg. Azért született meg ez a döntés, ugyanis az első könyvével állandó harcokat vívott a kiadóval, aminél majdnem karakter gyilkosság történt. Ezt elkerülve döntött úgy, hogy magánkiadás lesz a *Vadhattyú*.

Fotó: Macher Péter

Megosztotta, hogy jelenleg egy novellás kötetben dolgozik, ami várhatóan ősszel fog megjelenni. 52 novellát fog tartalmazni a kötet, minden novellánál meg szerepelni fog, hogy miért írta és egy kis novellaelemzést is tartalmaz majd. A könyvbemutató során az egyik ilyen novellát fel is olvasta, amely olvasható lesz a kötetben, a címe: *Utálom Párizst*. A novellás kötet címe pedig *Szavakból mondatok*.

Ezen kívül elárulta azt is, hogy tervben van egy új regény is, de az sokkal megtervezettebb lesz, mint a *Boszorkánylepke*. Ennél többet nem árult el a regényről. Mindenesetre kíváncsian várjuk az írói munkásságának gyümölcseit.

Régi ritka könyvkötések muzeális gyűjteményünkben

MACHER PÉTER, JAMK

Suller Ildikó tartott előadást a muzeális gyűjteményben őrzött dokumentumok kötéstípusairól. Az előadó a diplomamunkájához kapcsolódó kutatásokról számolt be. A bevezető részben a közgyűjtemények kora újkori kialakulását vázolta. A főurak ekkoriban saját gyűjteményeiket ajánlották a köz javára, amelyek így a későbbi közkönyvtárak alapjait teremtették meg. Tatabánya azonban nem egy történelmi város. Kialakulása és működése elválaszthatatlan az 1896-ben megkezdődött szénbányászattól. Tatabányán 1952-ben kezdte meg működését a megyei könyvtár, ekkortól lett aktuális a helyismereti kötetek gyűjtése is.

Mint az előadó elmondta, az 1850. december 1-je előtt keletkezett könyvek minősülnek muzeális példányoknak. A József Attila Könyvtárban őrzött muzeális állomány 90%-a könyv, 10%-a metszet. A kötetek témája alapvetően teológiai, filozófiai, történettudományi vonatkozású. Ezt követően az előadó vázolta a legismertebb muzeális gyűjteményeket, valamint kitért könyvtárszakmai feldolgozóikra is. Megemlítette többek között Horváth Géza, Bognár Tímea és Pastinszky Miklós könyvtáros szakemberek nevét.

Suller Ildikó ezután részletesen ismertette a korabeli kötések technikai kivitelezését. Hangsú-

lyozta, hogy mindig szoros összefüggés van a könyvkötés és a kötet előélete között.

Példának bemutatott két 17. századi kötetet, amelyek a nagyszombati egyetemi könyvtár nyomdájából kerültek ki. A dokumentumok két

hallgató kinyomtatott téziseit tartalmazzák. A két kötet két külön utat járt be, majd a 20. század közepén a fölőspéldány szolgáltatás keretében kerültek a József Attila Könyvtár helyismereti állományába. Tehát több száz év után ismét azonos gyűjtemény részeit képezték. Az előadó részletesen beszélt a félbörkötésről, a márványpapírokról és a tufolt papírokról.

Az előadás után Suller Ildikó a muzeális állományban tartott vezetést az arra vállalkozó érdeklődők számára. A kora újkorban gyakran készültek metszetek a térség városairól, mint Tatáról, Esztergomról és Komáromról. Ezek azonban mind fantázia szüleményei. Az alkotók csupán hallomásból tájékozódtak, ezért alkotásaik nem tekinthetők hiteles ábrázolásoknak. A korban a flamand Hoefnagel számított elismert metszetkészítőnek. Az előadó bemutatta még Babits Mihály egyik dedikált művét, valamint Jászai Mari egyik levelezőlapját.

Suller Ildikó összességében egy nehéz és elsőre talán száraznak tűnő témáról tartott érdekes ismeretterjesztő előadást.

(Suller Ildikó: Régi, ritka könyvkötések a muzeális gyűjteményben. 2026. május 26. József Attila Könyvtár Tatabánya)

Sontag Olga napló – könyvbemutató a JAMK-ban

IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ, NY. KÖNYVTÁROS, HELYTÖRTÉNÉSZ

Egy holokauszt túlélő naplója, visszaemlékezése.

A könyvet először 2026. április 17-én mutatták be Tatán a könyvtárban. (Erről Macher Péter írt egy beszámolót a KemLib ez évi májusi számában.)

Lusztig Péter és a Szenes Hanna Magyar-Izraeli Baráti Társaság kezdeményezésére a tatabányai József Attila Könyvtárban is bemutatásra került a kiadvány. Mindkét helyszínen nagy érdeklődés kísérte a holokausztot 82 év után felidéző programot. A szépszámú közönség érdeklődéssel hallgatta a könyv keletkezésének történetét, majd a program végén mindkét helyszínen több kérdés merült fel a személyes beszélgetések során is.

Mivel a tatabányai könyvbemutatóról már megjelent egy beszámoló, feltételezem, hogy a tatabányai programról is készül néhány sor. Én arra kaptam felkérést, hogy elsősorban a könyv keletkezéstörténetéről írjak egy kicsit részletesebben.

Nem tűnik túlzásnak, ha azt mondjuk, hatalmas meglepetés volt mindenki számára egy korabeli „holokauszt-napló” felbukkanása. 82 évvel

az események után – igaz csak nagyon ritkán – kerülnek még elő a korszakhoz köthető dokumentumok. Így történt ezzel az írással is. Sontag Olga fia, Dénes Tamás hozta el Tatára, a Goldberger Alapítványhoz, jelesül Kerti Katalinhoz édesanyja kis füzetét, amiben szenvedéseit, vándorlásait jegyezte le egy kis tintaceruzával, majd később, 1983-ban egy írógépen leírt és kiegészített változatát. Kerti Katalin és a környezetében a tatabányai zsidóság történetével foglalkozók mély megdöbbenéssel olvasták az írást. Dénes Tamás azzal céllal adta át nekünk a kéziratot, hogy kezdjük vele valamit, hozzuk nyilvánosságra és ezáltal is emlékezzünk meg a szörnyű eseményekről, állítsunk emléket Édesanyjának és így a többi tatabányai elhurcolt tatabányai zsidónak is.

Nem kellett sokat kérnie, hiszen az ügy iránt elkötelezettek azonnal egyhangúlag úgy vélték, hogy a kapott lehetőséggel élni kell. Ezzel is rá kell világítani a holokauszt amúgy is hiányos tatabányai történéseire. Hozzá kell tenni, hogy a deportálásokról készült már egy teljesen hiteles, családi vonatkozásokat tartalmazó dokumentumregény, de még mindig nem teljes a történet. Ez pedig Kahán Júlia: *A főtt krumpli illata* című

dokumentumregénye. (Bp. [1992.] Belvárosi Könyvkiadó)

A Holokauszt 70. évfordulójára néhány összefogtunk és levéltári kutatásokat folytattunk, hogy egy névsort tudjunk összeállítani a Tatáról és környékéről elhurcolt zsidó polgártársainkról. Kutatásaink a levéltárba sajnos nem hozták meg azt az eredményt, amit szerettünk volna, de így is összejött mintegy 1000 név, amelyek felkerültek a tatai zsidó temető ravatalozójának belső falára.

De térjünk vissza Sontag Olga történetéhez. Kerti Katalin, a Goldberger Alapítvány kurátora foglalja össze részletesen Olga történetét. Sontag Olga Tatán született 1912-ben és itt is halt meg 1987-ben. Kereskedő családban született, Tatán, a Kossuth téren, az ún. árkádok alatt volt a család kis boltja. A tragikus auschwitzzi és egyéb helyeken töltött fogság után hazatérve folytatta a család kereskedői tevékenységét. Az államosítás után maradhatott a boltban, de akkor már mint alkalmazott. Sontag Olga naplónak hívja visszaemlékezéseit, ezért is hagyták meg a kötetet összeállítók és szerkesztők, írók is. Bár volt némi megbeszélési és egyeztetési való a kötet bevezetőjét író Szécsényi Andrással, de a téma jeles kutatója végül is elfogadta érveléseinket.

A kötet megjelenését mintegy két évnyi munka, sok-sok egyeztetés, megbeszélés előzte meg.

Nem volt vita abban a kérdésben, hogy a naplót, a visszaemlékezést eredeti formájában is meg kell jelentetni. De mivel több helyen elmosódott az írás, egy reprodukció során nem biztos, hogy olvasható lesz. (E probléma megoldásában nagy munkát végzett a nyomda és szakemberei.) Ugyan csak nem volt kérdés, hogy az 1983-as legépelt és kiegészített változat is kerüljön bele a kötetbe. Itt legfeljebb az volt a kérdés, hogy a sokak számára talán nem teljesen világos fogalmakat, személyeket, településeket egy ún. lábjegyzetben pontosítsuk. Szükségesnek tartottuk, hogy legyen egy történeti bevezető is a könyvben. No és persze fotók is. Az alapvető kérdések tisztázása, és a feladatok elosztása után megkezdődhetett a munka.

Természetes volt, hogy egy bevezető megírására jeles szakembert kérjünk fel, aki jártas a témában. Szinte véletlenszerűen bukkantuk Szécsényi Andrásra, aki elvállalta a feladatot. (Mint jeleztem, voltak vele nézetbeli eltérések, de mindent tisztáztunk, illetve a bibliográfiába az általa javasolt dokumentumokat is bevettük.)

Persze, mint minden jeles kiadványhoz, szükséges egy lektor is. Erre a feladatra dr. Simonik

Pétert kértük fel, aki ismert alaposágával segítette a munkánkat.

Természetes volt, hogy a tatai gettósításról, deportálásról is készüljön egy összefoglaló, melyet jelen sorok írója vállalta magára. Nem volt egy könnyű feladat, mivel sok mindenről kellett volna írni, jegyzetekkel alátámasztani a történeteket. Egy hosszabb, valóban tanulmány-jellegű írásból „varázsolt” egy terjedelemben is megfelelő írást Wehner Viola, aki kötet szerkesztői feladatait látta el.

Fotók. Erre a feladatra Lendik József kapott megbízást. Szedjen össze, készítsen fotókat a kiadványhoz. Ezt jól megoldotta. A kapott fotókat, pl. a komáromi Klapka György Múzeumtól természetesen a megfelelő hivatkozásokkal közöltük. A család is rendelkezésünkre bocsájtott fotókat, melyek a kiadványban is helyet kaptak.

Mivel Sontag Olga pontosan leírta, hogy mikor, merre vitték a csoportját egyik táborból a másikba, szükségesen tartottuk, hogy egy térképen ezt is feltüntessük. Ezt a feladatot Hunyadi Imre vállalta magára.

A könyv borítójának első részében a vidéki zsidóság gettósítását ábrázoló térkép láthat, a hátsó borítón pedig Sontag Olga történetének fontosabb szereplőit láthatjuk családfán ábrázolva.

Olga későbbi életéről az Utószóban olvashatnak az érdeklődő.

Külön jól eső érzéssel vettük a naplóban Kalv-ként (helyesen Calw) leírt település és az ott működő mechanikai gyárban töltött időszak felderítéséhez kapott segítséget az ottan városi vezetőktől, illetve levéltárosokról.

Mint jeleztem, az 1983-as gépel írt változatban vannak olyan helyek, személyek, akik nem mindenki előtt ismertek, így készítettünk magyarázó jegyzeteket is. Ugyan ezt a célt szolgálja a könyvben az ún. Lágerszótár is.

Mivel Tatáról, de más településekről is egész családokat hurcoltak koncentrációs táborokba, szükségét éreztük, hogy – jelen esetben Sontag Olga és Ganz Margit – veszteséglistáját is összeállítsuk. Ezt Kerti Katalin készítette el.

Mint minden olyan könyvhöz, amely forrást tartalmaz, szükséges egy bibliográfiát és készíteni, amely egy bővebb rálátást adhat az érdeklődőknek a korszak további tanulmányozásához.

Befejezésül mit jelentett számomra ebben a kötetben való részvétel? Amikor Kerti Katalin először felhívott, hogy van egy tatai holokauszt-

napló, akkor egyrészt megdöbbentem, másrészt nagy érdeklődéssel néztem bele, olvastam el. Amikor pedig már a megjelentetésről beszéltünk tágabb körben, egyértelművé vált számomra, hogy a tatai zsidóság utolsó napjaival is foglalkoznom kell. Külön érdekesség volt mindannyiunk számára, hogy ebben a naplóban kaptunk bizonyosságot, hogy Goldberger Izidor, az utolsó tatai rabbi az Auschwitz felé vezető vonatút során halt meg. Egész eddig csak halvány sejtéseink voltak halálával kapcsolatban.

Ajánlás? Igen, lehetne ajánlani e kis könyvet mindazoknak, aki érdeklődnek a holokauszt történései után. 82 évvel az események után még kerülnek elő korabeli dokumentumok, melyek az áldozatok személyes tapasztalatai alapján készültek és ékes bizonyítékai az embertelen bánásmódnak.

Feltett szándékunk volt, hogy a napló nyilvánosságra hozásával is emlékezzünk, emlékeztessünk a borzalmakra, hogy azokat soha el ne feledjük.

Tata, 2026. június 11.

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2026. május

1. A felszín és a háttér: a könyvtár informatikai alapjainak megújítása / Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 13-14.
– A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár könyvtár informatikai alapjainak korszerű, hosszú távon is biztonságos rendszerré való átállításáról.
2. Ahol a vadon lélegzik / Schmöltz Margit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 11. - ill.
– Greening Isaac Csaba természetfotóiból nyílt kiállítás az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban március 30-án.
3. Az ellentétek országa / Forisek Tímea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 9. - ill.
– Vietnámról és Kambodzsáról tartott úti beszámolót Mikolasek Zsófia a tatabányai József Attila Könyvtárban.
4. Belevágtunk a Zöld Iroda projektbe! / Forisek Tímea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 8.
– A József Attila Könyvtárban 2026. február 11.-én megrendezésre került a Zöld Iroda projekt első megbeszélése a zöld munkacsoport tagjaival.
5. Beszámoló az idei Szakkönyvtári Seregszemléről / Opálka Tamara. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 3-5. - ill.
– 2026. március 30-án tartották meg a Szakkönyvtári Seregszemle című konferenciát, a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtárának és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Társadalomtudományi Szekciójának közös rendezésében.
6. Brigetio római aranyai : Fehér Tamás helytörténeti kutató tartott előadást Komáromban / Bajcsy Tünde. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 37. évf. 113. sz. (2026. május 16.), p. 1., 3. - ill.
Tartalom: Római aranyak nyomában: Brigetio kincsei elevenedtek meg a könyvtárban : Komárom környékén korábban már három alkalommal is előkerült gazdag és különleges római kori leletegyüttes
– Fehér Tamás helytörténeti kutató tartott előadást a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban Brigetio aranykincseinek történetéről május 13-án.
7. Bronzkortól a népvándorlásig Gyermelyen / Macher Péter. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 17. - ill.
– A Gyermelyen feltárt ókori leletekből nyílt időszaki kiállítás a Tatabányai Múzeumban.
8. Cooltúra 2026-ban / Zantleitner Laura. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 9. - ill.
– Cooltúra nevű városismereti barangoló-vetélkedő helyszíne volt a tatabányai József Attila Könyvtár.
9. „De áll Komárom vára, s él magyar még” / Fuli Anikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 21.
– 2026. március 9-én a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Csilla von Boeselager Gondviselés Háza Idősek Napközi Otthonában és a Vakok Állami Intézete Tatai Rehabilitációs Központjában, 2026. március 12-én pedig a Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban tartottak ünnepi megemlékezést Magyar Zoltán születésének 200. évfordulója alkalmából.
10. Ég és Föld között a JAMK-ban / Fábián Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 5-6. - ill.
– 2026. április 23-án a Csillagász klub és a Geo/paleo klub közös programot szervezett a Föld napja és a Csillagászat napja alkalmából.
11. Egy elfeledett tatabányai regény - Ötvenéves Baráth Lajos Örökség című elbeszélése / Macher Péter. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 20. - ill.
– Irodalomkritika Baráth Lajos Örökség című regényéről.
12. Emlékezés a több mint 120 éves bányakórházra / Kriskó Judit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 21. - ill.
– április 8-án, a Tulipános Házban került bemutatásra Dombi J. János A gyógyítás öröme című könyve.
13. Fordítsunk rá nagyobb figyelmet! Mobilfüggőség / Varga-Duba Réka. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 16-17. - ill.
– A Mobilfüggőségről tartott előadást általános iskolásoknak Moravcsik-Fecskés Orsolya pszichológus a tatabányai József Attila Könyvtárban.
14. Fordítsunk rá nagyobb figyelmet! Mobilfüggőség / Varga-Duba Réka. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 20. - ill.
– A Mobilfüggőségről tartott előadást általános iskolásoknak Moravcsik-Fecskés Orsolya pszichológus a tatabányai József Attila Könyvtárban.

15. Grecsó Krisztián ismét Tatabányán Tatabányán járt / Feketsné Kisvarga Anita. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 6. - ill.
– Ott maradtok egymásnak címmel Grecsó Krisztián író-olvasó találkozóra várta az érdeklődőket a József Attila Könyvtárban március 9-én.
16. Gyalogbéka témahét / Suller Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 14. - ill.
– 2026. március 17-21 között Gyalogbéka témahétre került sor a József Attila Könyvtár KisBalázs könyvtárában.
17. Ha nyár, akkor KemGuru olvasótábor / Fábíán Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 15. - ill.
– 2026. július 17-26. között kerül megrendezésre a KemGuru olvasótábor, aminek idén a tarjáni Német Nemzetiségi Ifjúsági Tábor ad otthont.
18. Hildával az élet csudaszép / Fábíán Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 7. - ill.
– Nőnap alkalmából H. Gábor Erzsébet tatabányai költő várta az érdeklődőket március 10-én a tatabányai József Attila Könyvtárban.
19. „Hogyha kiáltanék, ki hallana engem...?” / Fuli Anikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 12. - ill.
– Költészet Napi műsort rendeztek az Agostyáni Fiókkönyvtárban.
20. Író-olvasó találkozó Kalas Györgyivel / Makó Liliána Kitti. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 18. - ill.
– Kalas Györgyi gyermekkönyvíró volt a tatabányai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége.
21. Ízek, könyvek, élmények - gasztronómiai programsorozat a könyvtárban / Lehrreichné Dürge Brigitta. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 7-8. - ill.
– A Felsőgallai Fiókkönyvtár gasztró-irodalmi sorozatának első estjére 2026. február 11-én került sor Fánk és farsang címmel.
22. Janikovszky100 / Ludvig Elvira. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 18. - ill.
– Április 23-án tartották a meghirdetett Janikovszky Éva könyvillusztrációs rajzpályázat eredményhirdetését a dorogai Gáthy Zoltán Könyvtárban.
23. Kertész leszek, fát nevelek : zöld könyvtári konferencia a József Attila Könyvtárban / Forisek Tímea ; Macher Péter [et al.]. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 3-4. - ill.
– A tatabányai József Attila Könyvtár 2026. április 20-án adott otthont „Kertész leszek, fát nevelek” címet viselő zöld konferenciának.
24. Kiállítás a Komárom-Komarno Futóverseny 50. jubileuma tiszteletére / Macher Péter. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 16. - ill.
– Beszámoló a Komárom-Komarno Futóverseny 50. jubileuma tiszteletére megrendezett kiállításról.
25. Kincskereső kisködmön avagy hogyan tanultam meg olvasni / Gerginé Kolok Melinda. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 17. - ill.
– Március 30-án délelőtt Miklya Emese illusztrátor tartott előadást alsó tagozatos diákok számára a TMJV József Attila Könyvtár rendezvénytermében a KisBalázs Gyermekkönyvtár szervezésében.
26. Kollégánk a konferencián / Kriskó Judit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 14. - ill.
– Március 23-24., Tata, Kuny Domokos Múzeum: 14. Tudományos Műhelyek Komárom-Esztergom Vármegyében konferencia.
27. Környezetvédelemről diákoknak / dr. Sári Andrásné. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 15. - ill.
– Föld napi előadások a bokodi Hamvas Béla Könyvtárban.
28. Középpontban a harmonikázás művészete / Macher Péter. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 6-7. - ill.
– Az Új Forrás Est áprilisi vendége Móser Ádám harmonika művész volt.
29. Láthatatlan jelek, látható élmények - Múzeumpedagógiai trendek a könyvtárban / Deák Anikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 19. - ill.
– Múzeumpedagógiai foglalkozást tartottak a komáromi gyermekkönyvtárban.
30. Megújult lendülettel: Nyilvános taggyűlést tartott az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezete / Kostyál Csenge. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 22. - ill.
– Megújult a MKE Komárom-Esztergom Vármegyei Szervezete.

31. Micsoda anyák voltak! - Budai Lotti előadása a könyvtárban / Illés Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 11-12. - ill.
– 04.14-én Budai Lotti író, nőörténeti kutató volt a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége, aki Micsoda anyák voltak! címmel tartott előadást azonos című könyve nyomán.
32. „...Míg lehet élj s örülj...!” / Fuli Anikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 12-13. - ill.
– Költészet napi programok Tatán a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár szervezésében.
33. Öko-kört alapítottunk / Fábíán Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 7-8. - ill.
– Öko-kör alakult a tatabányai József Attila Könyvtár dolgozóinak részvételével.
34. Politikai immunrendszer / Gábor Kitti. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 10. - ill.
– A Gáthy Zoltán Városi Könyvtár gyermekpszichológiai témákat fejtegető beszélgető sorozatának vendégei Peer Krisztina, Szlankó Viola és Rhone Emma voltak.
35. Reparálás bütykölde 2.0 : Suller Ildikó eredetije után Mikolasek Zsófia updatezte / Suller ildikó ; Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 5. - ill.
– Másodjára rendezett ingyenes reparáló napot a tatabányai József Attila Könyvtár áprilisban, ahol masszőr, varrónő, kerékpár- és ékszerjavító állt az érdeklődők rendelkezésére.
36. Saiid a könyvtárban / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 7. - ill.
– Süveg Márk rapper, zenei producer (művésznéven Saiid) volt a tatabányai József Attila Könyvtár vendége április 16-án.
37. Sontag Olga naplója Tatán / Macher Péter. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 21-22. - ill.
– Sontag Olga Napló című könyvbemutatója: Tata, Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár, 2026. április 17.
38. Steindl Balázs Esztergom új alpolgármestere lett : több fontos kérdésben döntött az esztergomi közgyűlés a rendkívüli ülésen. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 37. évf. 115. sz. (2026. május 19.), p. 3. - ill.
– Rendkívüli testületi ülésen új alpolgármestert választottak Esztergomban.
39. Találkozás Gondolatmanóval / Illés Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 18. - ill.
– Március 10-én Szabó-Vincz Dóra tatai író, coach volt könyvtárunk vendége, aki Emma varázslatos utazása a Gondolatok Birodalmába című mesekönyve alapján tartott interaktív foglalkozást a Jázmin Iskola 2. osztályos tanulóinak.
40. Tavasz a Tájéoló könyvklubban / Feketsné Kisvarga Anita. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 8-9.
– A Tájéoló könyvklub áprilisi eseményéről.
41. Tavasz szél... / Giczi Annamária. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 10-11.
– Beszámoló Komárom áprilisi programjairól és a városi könyvtár szakmai napjáról.
42. Téli vásznak fotókiállítás a Bánhidai Fiókkönyvtárban / Tarjánné Tihanyi Tímea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 9. - ill.
– Szigeti-Kovács Krisztina, a Kép-Szín-Tér Fotóművészeti Egyesület alkotójának fotóiból nyílt kiállítás 2026. március 4-én a Bánhidai Fiókkönyvtárban Téli vásznak címmel.
43. Titkokról és történelmi örökségről beszélt a Széchenyi család leszármazottja Tatán : az előadás célja az volt, hogy az évszámokon túl a „legnagyobb magyar” személyét is közelebb hozza a diákokhoz / Goletz-Deák Viktória. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 37. évf. 113. sz. (2026. május 16.), p. 5. - ill.
– Gróf Széchenyi István leszármazottja, Széchenyi Tímea volt a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége, aki családja titkairól és személyes történetekről mesélt az érdeklődőknek.
44. Törekeny egyensúly / Bankós Beatrix. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 11. - ill.
– 2026.04.24.-én a Robert Capa Kortárs Fotográfiai Központ két fotográfusa, Hajdú D. András és Kállai Márton tartott előadást a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban. A művészekkel Kopin Katalin beszélgetett.
45. Tudatos gyerekkor / Makó Liliána. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 05. sz. (2026. május), p. 19. - ill.
– 2026.04.23-án a tatai Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei tartottak egy rendkívül hasznos és elgondolkodtató előadást a digitális eszközök használatáról a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban.

46.
Újrindult az „élet” csémi könyvtárban / Drótosné Rákay Ibolya. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 13. - ill.
– A csémi könyvtár programjairól és szolgáltatásairól.
47.
Útinapló - India / Illés Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 12. - ill.
– Március 20-án a tatai könyvtár Útinapló sorozatának vendége Nagy Henrietta coach- kineziológus volt, aki dél-Indiába kalauzolta az érdeklődőket.
48.
Varázslatos önismeret gyerekeknek / Zantleiterné Szebenyi Zsuzsanna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 16. - ill.
– Szabó-Vincz Dóra mutatta be interaktív formában a gyermeki szorongást oldó kötetét általános iskolásoknak a Helyi érték programsorozat keretében.
49.
Víz Világnapja szabadulószoza / Illés Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 16. évf. 04. sz. (2026. április), p. 17-18. - ill.
– Március 19-én a Víz Világnapja alkalmából szabadulószozás játékon vehettek részt a Fazekas Iskola 3., és a Vaszary 4. osztályos tanulói. A foglalkozást Sárkány Krisztina gyógypedagógus vezette.